

ARADI KÖZLÖNY

Ár. 53. No. 90.
1938. május 5., csütörtök.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Redacția și Administrația:
Arad. Bulev. Reg. Ferdinand No. 4.

Kisebbségi kormánybiztost

Állít az ország nemzetkisebbségi ügyeinek intézésére az az új rendelet törvény, amelynek hét pontját legutóbbi lapszámában teljes részletességgel ismertette az Aradi Közlöny. Két évtized óta ez az első törvényalkotás, amely az országban élő nemzetkisebbségek kizárólagos részére készült. Ezt a tényt előljáróan kell leszögeznünk akkor amidőn egyben vizsgáljuk azokra a természetlenül maradt kísérletezésekre, amelyeket a különböző pártkormányok ebben a komoly állampolitikai kérdésben csináltak. A történeti hűségnek megfelelően akkor, midőn megállapítjuk, hogy ezek a kísérletezések egytől-egyig tervezetek maradtak csupán, amelyekből, — mint Pop Ghița esetében történt — még a terveet napvilágra jutásáig sem jutottak: számos esetben pedig olyan hivatali alintézmények keretében kívánták adminisztratív úton lebonyolítani kormányzati szempontból a nemzetkisebbségek kérdéseit, amely adminisztratív szervek tartalom nélküli címek és keretek maradtak, benső lényeg nélkül.

Az új kisebbségi törvényrendelet hét szakasza főköormánybiztosságot szervez a miniszterelnökség keretei között. Ez a főköormánybiztosság miniszteriális hatáskörnek felel meg a joggyakorlat szerint és míg egyfelől működése ellenőrzési tevékenységben nyilatkozik meg, annak ellenőrzésében ugyanis, hogy törvényeinket valóban a törvényhozó szellemében alkalmazzák-e a végrehajtó közegek az itt élő népkisebbségek esetében is. — ugyanakkor intervenció feladat is vár rá, amidőn a kisebbségi főköormánybiztosság kötelessége lesz, hogy a gyakorlati életben felmerülő nemzetkisebbségi problémák ügyében gyakorlati javaslatokat tegyen közvetlenül a miniszterelnök személye útján az egyes szakminisztériumoknak. Kétségtelen, hogy az új állami intézmény vezetőjére, a romániai nemzetkisebbségi közélet hivatali kormánybiztosára ilyen keretek között nagy és szép feladat, valamint ugyanezzel egy időben nagy és fokozott felelősség hárul. Közéletünk a pártpolitikai szempontok őszinte kikapcsolásával az állampolitikai érdekek szolgálatára hangolódott át és ebben a koncepcióban az államnak és az ország közéletének egyik igen fontos érdeke, hogy az itt élő nemzetkisebbségek létkérdéseit, tehát kellő érvényesülésüket az ország munkaterületén, jogaik feltétlen védelmét és kötelességeik félremagyarázhatatlan vállalását állami szerv biztosítsa, vigyázza, ellenőrizze és — szükség esetén ugyanolyan eréllyel és energiával vegye védelmébe, minden más érdekekkel szemben. Ezt a programot Miron Cristea pátriárka, a kormány elnöke úgy fejezte ki beszédében, hogy az ország többmillió főnyi népkisebbségi polgárának is joga van a fejlődésre ezen a földön, tehát teljes joguk van az életre, az érvényesülésre, amely a kormányelnök-főpap által hangsúlyozott fejlődés elemi létfeltétele: és ez a jog nem ismerhet sem faj-, sem felekezeti elhatárolásokat, amikor az ország népkisebbségeinek fejlődéséről van szó. Ugy hisszük, hogy mindezeket a kérdéseket annak a magasállású szakértői személyiségnek kiválasztása fogja megoldani már abban a pillanatban, amidőn olyan államférfiu személyre esik a választás, aki valóban ismeri az itt-

Comnen külügyminiszter:

Baráti kezet nyújtanak szomszédai felé a kisantant államai

A Dunarea-medence államaiknak együttműködésére intézett felhívást poharköszöntőjében a külügyminiszter

Őfelsége II. Carol király politikáját méltatta Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnök

A Curentul a szerdán kezdődött sinai kisantant-értekezletről írva, többek között ezeket jegyzi meg:

— A főváros diplomáciai körei, mint rendszeren most is igen nagy jelentőséget tulajdonítanak a kisantant értekezletének. A Sinaiába történt diplomáciai utazások is ezt bizonyítják. Németország, Olaszország és Franciaország különösen érdeklődnek a kisantant tájékozódásáról a jelenlegi helyzetben. Az értekezlet napirendjén, mint rendszeren, most is számos pont szerepel, de ezek közül az érdeklődés elsősorban a következőkre irányul:

1. Az olasz gyarmatbirodalom elismerése.
2. A Magyarországgal való kapcsolatok kérdése.
3. Közös álláspont a kisebbségekkel szembeni politikában.

A külügyminiszter nagyjelentőségű beszéde

A kisantant állandó tanácsának tagjai délután öt és háromnegyed nyolc óra között tanácskozást tartottak.

Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnök és Krofta csehszlóvak külügyminiszter kegyeltes megemlékezésül meglátogatta Take Ionescu szobrát.

Dimancescu meghatalmazott miniszter, a sajtószolgálat vezérigazgatója, a Caraiman szállodában uzsonnát adott a konferenciára érkezett külföldi és román újságírók tiszteletére.

Este Petrescu-Comnen külügyminiszter, a felesége és leánya disz-vacsorát adtak a Palace szállodában a jugoszláv és a csehszlóvak külügyminiszter tiszteletére. A disz-vacsorán résztvettek még: Calinescu belügyminiszter, Urdareanu Ernest udvari marsall, Ghelmegeanu Mihai közlekedésügyi miniszter, Argeșeanu tábornok nemzetvédelmi miniszter, Marinescu egészségügyi miniszter, Paul Teodorescu tábornok légügyi és tengerészeti miniszter, Ralea munkügyi miniszter és számos más magas méltóság, valamint a diplomáciai testület több tagja Andrea Cassulo pápai nunciussal az élen.

élő nemzetkisebbségek életét, kulturáját, lelki-világát és gondolkozásmódját és felülállva minden szokványos szemponton, nemcsak ismeri, de értékeli is ötmillió népkisebbségi állampolgár állampolitikai súlyát és nemzetgazdasági értékét.

A ma összeülő sinai konferencia sokatígérő preludejeként megjelent rendelet törvényt bizalommal köszönti az ország magyar népkisebbségi polgársága, mely husz esztendőn keresztül adta eddig is bizonyosságát munka-

4. Egybehangolt állásfoglalás a május 1. népszövetségi tanácsülés napirendjén szereplő ügyekben.

5. A kisantant államainak egységes és szolidáris magatartása a Dunareara vonatkozó kérdésekben. Ismeretes, hogy Németország visszavonta két miniszterét a nemzetközi Dunarea-bizottságból, majd az Anschluss után az osztrák kiküldöttet is visszahívta. Valószínű, hogy Németországnak külön álláspontja van a Dunarea-rendszert illetően és a kisantant-államok nem akarják, hogy az események meglepetések elé állítsák őket.

6. Végül a kisantant-államok megvizsgálják helyzetüket a nagyhatalmakkal szemben, amelyek jelenleg Rómában és néhány nappal ezelőtt Londonban a középeurópai kérdésekkel foglalkoztak.

A disz-vacsorán Comnen külügyminiszter a következő poharköszöntőt mondotta:

— Egy év leforgása alatt másodízben éri Sinaiát az a megtiszteltetés, hogy a kisantant állandó tanácsa üléseinek színhelye lehet. Engedjék meg, hogy igaz örömmel adjak kifejezést abból az alkalomból, hogy itt üdvözölhetem a két kiváló államférfit, akik a két baráti és szövetséges állam: Jugoszlávia és Cseh szlovákia külpolitikáját irányítják. Engedjék meg, hogy kifejezzem azt is, mennyire megtisztelve érzem magam, hogy elnökölhettek ennek a nemzetközi szervnek ülésein, amely a kisantant elnevezés alatt olyan erőt képvisel, amely kifejezőbb elnevezést is megérdemelne. Ennek az erőnek és életképességnek forrását közös nagy érdekeink képezik, valamint az az egyetemleges és megváltoztathatatlan kívánságunk, hogy a nemzetközi együttműködés útján megőrizzük a békét. Ezért a kisantant mindenkor támogatja azokat a kezdeményezéseket és akciókat, amelyeknek az volt a céljuk, hogy megakadályozzák a háborút, még pedig gyökereiben. Ugyancsak mindenkor lelkesen támogatta a Népszövetséget az örök béke meg-

készségének, törvénytisztelőnek és kötelességtudásának. Remélni szeretnénk, hogy az új népkisebbségi főköormánybiztosság intézményének kereteit a szakértelem valóban komoly és áldásos tartalommal fogja eleven állampolitikai szervvé avatni: annyi mindenesetre bizonyos, hogy az ország magyar kulturájú népi tömegei teljes szívvel-lélekkel kívánnak résztvenni abban a munkában, mely a közélet konszolidációját kívánja kiépíteni, valamennyiünk javára, az egész vonalon.

valósítása érdekében, amelyet alapítói fogalmaztak meg. A kisantant kész ma is aláírni bármilyen javaslatot, amely a békés célok elérésére szolgál, a kisantantot alkotó államok szuverenitásának keretein belül.

— A kisantant megalkotása óta eseményekben gazdag évek telttek el, amelyek számos következményt vontak maguk után. Jelentős változások történtek és ennek ellenére

Békés légkör a Dunarea-medencében

— Engedjék meg, hogy ebben az órában, melyet nyugadt lelkiismerettel nevezhetek ünnepélyes órának, három kormányunk nevében attól a kívánságtól áthatva, hogy a Dunarea-medencében a békét megőrizzük, kijelentsem, hogy a bizalmi légkör és a Dunarea-medence államai közötti együttműködés megteremtése érdekében baráti kezelt nyújtunk külön-külön és mindannyian együtt szomszédainknak és felhívjuk őket, hogy egyesítsék erőfeszítéseiket a mi erőfeszítéseinkkel annak érdekében, hogy az együttműködés és testvériség történelmi művét megvalósítsuk.

— Abban a reményben, hogy jóindulatunk és politikánk őszintesége megfelelő értékelésre talál és az a mag, amelyet ezen a tavaszi napon vetünk el, termékeny talajra hull és kisarjad, emelem poharam Öfelsége II. Péter király, Benes Eduard einök ur Excellenciája, Pál jugoszláv régensherceg Öfelsége, a régens-tanács tagjai, kitünő kollégáim: Sztójadinovics és Krojta egészségére, baráti és szövetséges államaink fejlődésére és, mindenekelőtt az emberi testvérisülés eszményére, amelyet töretlenül hittel és akarattal szolgálunk mindannyian.

A külügyminiszter beszédére Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnök és külügyminiszter a következőképpen válaszolt:

— Ugy a magam, mint Krojta kollégám nevében köszönöm az elhangzott szavakat. Hangsúlyozom, hogy azok a gondolatok és érzelmek, amelyeket excellenciád oly fényesen fejezett ki, a legjobban jellemzik azt a szellemet és azokat a célokat, amelyekről hajtva közös tanácskozásaink folynak és amelyeket teljes egészükben magam is osztok.

— Örülök annak, — folytatta Sztójadinovics — hogy alkalmam nyílik újból látogatást tenni az Önök szép országában és láthatom és csodálhatom azt a rendet és haladást, amely minden lépésnél észrevehető. Felsőbb uralkodója bölcs vezetése és államférfiai hazáit irányítása mellett Románia biztosan megy előre a haladás útján. Szövetségei pedig boldogok, hogy ezt újból megállapíthatják. Bizom abban, hogy a jelenlegi tanácskozás után a kisantant a Balkan-szövetséggel együttesen szerencsés eredményes módon folytatja tevékenységét az eddigi úton közös és örök céljai elérése érdekében, amelyek a következők: a három szövetséges állam és Európa ezen részének békeje és haladása. Emelem poharam Öfelsége II. Carol király, Benes Eduard Excellenciája, Krojta külügyminiszter és az Ön egészségére, külügyminiszter

ez az intézmény, összetartása, tagjai megértő magatartása, érdekazonossága következtében, meg tudta őrizni azt az irányvonalat, amelyet megalkotásakor felölt ki. Ezért a jövőt derüléssel tekinthetjük, politikai erőnk tudatában. Ennek ellenére hallatszanak néha hangok, amelyek ennek az intézménynek erejét kétségbe vonják, sőt veszélyesnek nyilvánítják ezt az intézményt a béke szempontjából.

ur. valamint baráti és szövetséges államaink fejlődésére.

Öfelsége Sinaia-ba érkezett

Sinaiból érkezett jelentés szerint Öfelsége II. Carol király ma Sinaia-ba érkezett.

Belgrádból jelentik: A jugoszláv sajtó nagy cikkben foglalkozik a sinaiai kisantant konferenciával. A kormánypárt hivatalos lapja ismerteti a kisantant és Magyarország között folyó tárgyalások történetét és annak a reményének ad kifejezést, hogy a mostani kisantant értekezlet lendületet ad a már szinte holtpontra jutott megbeszéléseknek.

A kisantant és Magyarország viszonya

A belgrádi Politika című lap hosszabb cikkben foglalkozik a sinaiai konferenciával és azokkal a programpontokkal, amelyek a kisantant és Magyarország közötti viszonyra vonatkoznak. A lap utal a bucuresti magyar követ és a kisantant külügyminiszterek között a legutóbbi sinaiai értekezleten lefolyt megbeszélésekre. Ezek a tárgyalások még nem vezettek megfelelő eredményre, mert bizonyos nehézségek merültek fel a magyar kívánságok teljesítése körül. Kétségtelen — írja a Politika — hogy a mostani sinaiai tárgyalások során felvetik a kérdést, milyen messze mehetnek el a magyar kormány kívánságai tekintetében.

A belgrádi „Vreme” keddi száma közli a lap budapesti tudósítójának Kánya Kálmán magyar külügyminiszterrel folytatott beszélgetését. Kánya külügyminiszter kijelentette azt, hogy a magyar nép rokonszenvet táplál a jugoszláv nép iránt. Sztójadinovics kormányelnök megértő magatartásának köszönhető, hogy a két ország közötti légkör javulást mutat, ami kitünik a két ország sajtójának hangjából is. Meg vagyunk győződve arról — fejezte be a nyilatkozatát a magyar külügyminiszter — hogyha a kisebbségi kérdésben megfelelő rendezés jön létre, úgy Magyarország és Jugoszlávia igaz barátságban fognak élni.

cellárja helyet foglaltak az udvari hintóban.

Az államfők kocsija után *Ciano* gróf és von *Ribbentrop* fogata következett és az egész menet az Adolf Hitler-uton haladt a királyi palota felé. *Colonna* herceg, Róma kormányzója levett kalappal üdvözölte a római nép nevében a kancellárt. A menet a Píramisok-terén keresztül a birodalmi uton át érkezett a Venezia-terre, ahol a Quirinal felé fordultak. A palota kapujában a főceremóniamester várta a kancellárt, akit a diszszalomba kísért fel, ahol a királyné fogadta udvartartásával. Hitler kancellárt a trónörökös lakosztályában szállásolták el.

Mussolini miniszterelnök nem vett részt a pályaudvari fogadtatáson, mert *Hitler, mint a német állam feje érkezett Rómába* és hivatalosan Viktor Emánuel király és császár, az olasz államfő fogadta.

Hitler és Mussolini első találkozására ma délelőtt folyt le a királyi palotában és mindössze félórát tartott. Közben a két államférfi beszélgetése folyt, egymásután érkeztek a palotába a német előkelőségek, akik majd mindannyian a birodalmi vezér kíséretéhez tartoznak. Délben fél 11 órakor kitáruztak Hitler lakosztályának ajtajai és ekkor az olasz és német államférfiak üdvözölték egymást.

Nem sokkal utóbb Mussolini és Hitler, valamint a kíséret tagjai a Pantheonba hajtottak, ahol megtekintették a királyi sírokat. Innen a Capitoliushoz vezetett utjuk, ahol Hitler hatalmas koszorút helyezett el a Névtelen Hős emlékművére, majd pedig a fascista-párt hőseinek emlékműve előtt tisztelgett a birodalmi vezér és kísérete. Délben az olasz uralkodó-pár látta vendégül Hitlert.

A kegyeletes ünnepségek után Hitler és Mussolini a fascista-párt helyiségében tettek látogatást, ahol *Starace*, a párt főtitkára átnyújtotta a német államfőnek a párt ajándékát, egy Krisztus előtti negyedik századból származó antik vázát, amelynek az a nevezetessége, hogy Aquileában találták és a vázán több horogkeresztes díszítés van. Utána Hitler kancellár visszatért a királyi palotába, amelyet fél óra múlva hagyott el, hogy viszonzza a Duce látogatását a Palazzo Veneziaán. Ez a mostani megbeszélés másfél óra hosszát tartott.

Az olasz lapok Hitlerben a béke legfőbb biztosítóját ünneplik. A *Messagero* kiemeli, hogy a két nagy állam találkozáját mindenütt nagy figyelemmel kísérik. A két nagyhatalom szilárd akarattal kívánja szolgálni a békét az egész Európa javára — írja a lap.

A Német Távirati Iroda jelenti: *Hitler és Mussolini* tanácskozásai alatt a két állam miniszterei a palota másik termében tartottak megbeszélést. A német küldöttség körében nagy meglepedés tapasztalható Hitler és Mussolini első tanácskozása után. Miután Németország és Olaszország elismerték a London—Páris közötti szolidaritást, most a két nyugati demokrácián van a sor, hogy ezt kiegészítse a róma—berlini tengely érinthetlenségének kijelentésével. A két hatalmi csoport között egyetlen függő kérdés van: a *gyarmati kérdés*. De remélhetőleg ez sem fog nagyobb nehézségeket okozni. Az a benyomás, hogy a *gyarmati kérdés a megbeszélések homlokterében áll.* Hitler környezetében sejtetni engedik, hogy ma már nem ellenzi a négyhatalmi egyezmény megvalósítását. Német körökben hangsúlyozzák, hogy Németország jó szemmel és legcsekélyebb aggodalommal nézi az Olaszország és Franciaország között tervbevetett egyezmény megvalósítását. Ugylátszik, hogy Franciaország szovjethüségére sem áll utójában a francia—német tárgyalásoknak, amelyekre azonban csak a német—angol megbeszélések után kerülhet sor. A római német körök szerint a csehszlovák kérdés e pillanatban másodrendű probléma, amely Mussolini és Hitler megbeszéléseinél nem játszik döntő szerepet.

A gyarmati kérdés a római tárgyalások előterében

— Németország már nem ellenzi a négyhatalmi egyezményt —
Lefolytak az első tanácskozások Hitler és Mussolini között

Rómából jelentik: *Hitler* útja a határtól Rómáig diadaluthoz volt hasonló. Bolognában, Firenzében, Arezoban és Veronában a pályaudvarok lobogódiszben várták a kancellár különvonatait és hatalmas tömegek lelkesen éltették Hitlert. Veronában felszállt a különvonatra *Starace*, a fascista-párt vezértitkára és rajta kívül még számos előkelőség. A különvonatoknak Rómába való érkezése előtt egy órával minden forgalmat beszüntettek a Quirinal-palota és az ostiai pályaudvar közötti utvonalon. A 8 kilométer hosszú utvonalon mindkét oldalán beláthatatlan tömegek sorakoztak fel és az ünneplő közönség kalapjain vagy gomblyukaiban a német és olasz nemzetiszíni szalagok voltak láthatók. A pályaudvaron megjelentek az összes előkelőségek, tábornokok, admirálisok, szenátorok, képviselők, az akadémia tagjai, a fascista-párt vezetői és a diplomáciai kar tagjai, akik a külső tribünön foglaltak helyet. A levegőben számos repülőgép keringett.

Az éjszaka sötéttségét megszámlálhatatlan fényező és villanylámpa oszlatta el. A Quirinal-palotára 35 ezer villanylámpát szereltek

fel. Fél 9 előtt 4 perccel a pályaudvarra érkezett Viktor Emánuel király császársági marsall egyenruhában. Pontosan 8 óra 29 perckor gördült be a kancellár különvonata és ebben a pillanatban felzendült a katonazenekar hangszerrel a két ország himnusza.

Hitler kancellár mozdulatlanul állt a vagon ajtajában és felemelt kézzel válaszolt Viktor Emánuel király katonai üdvözlétére. A kancellár barna egyenruhát viselt. Ezután leszállt a vonatból és a két államfő barátságos kézfogással üdvözölte egymást, megtörténtek a bemutatkozások, majd pedig a pályaudvar előtti téren összegyűlt tömeg üdvözlőgála közben Olaszország királyja és a német birodalom kan-

CORSO

Hazaszeretet! Pénz! Szerelem!

Holnap premier!

Rendezta: FRANK LLOYD, a „Cavalcade” rendezője. Több ezer szereplő, nagyszabású film! Az új évad „Fekete lépiója”

HONFOGLALÓK

Joel McCrea
Bob Burns
Frances Ee

Ma utójára: CAFE METROPOLE. Tyrone Power és Loretta Young. — 3. 5. 7. 15. 915.

A korporációs elv jegyében épül ki az ország szakmai testületeinek jövődjéélete

Bucurestiből jelentik: A különböző szakmai szervezetek körében egyre erőteljesebb irányzat tapasztalható a korporációs elv megvalósítása érdekében. Ezeknek a szervezeteknek gyűléseiről elúntak a politikai viták és a hangsúly jelenleg a szakmai kérdések megoldásán van. Mindezek a szervezetek öszinte lelkesedéssel kívánnak az új alkotmány szellemében működni.

A középiskolai tanárok szervezete határozottan a korporációs képviselő mellett foglal állást és megállapította, hogy az új rendszer szerint az állam életében ez a szervezet jelentősebb szerephez jut. Az orvosok valamint a többi foglalkozásúak is örömmel üdvözlik az új rendet, amely kivonja őket a politika befolyása alól. Mindezek egyetemes szakmai programok alapján működnek majd, amelyek felölelik tényleges szükségleteiket. Mindezeknek a terveket megvalósítása érdekében lelkesen dolgoznak.

A nagyító-
üveg alatt...

különböztethetjük meg a valódit a hamistól. A jót utánozni állandóan megkísérlik. Nagyon sok olyan krémes-doboz van, mely külső kidolgozásban a mi „NIVEA”-krémünkhöz hasonlít. A tartalma azonban egészen másféle.

A világon a NIVEA az egyetlen olyan krém, mely „Eucerin”-et tartalmaz és ezen alapszik egyedülálló hatása.

NIVEA
KRÉM

Megindult Aradon is a nemzetközi légiforgalom!

Georgescu Petre tábornok, az „ARPA” aradi elnökének sajtó-loggedása
— Aradon találkozott a megindult nemzetközi légijárat bucuresti-i és budapesti gépe

Az elmúlt télen lefolyt tanácskozások gyümölcse most, május első napjaiban érett meg: megindult a román-magyar légiforgalom s Bucuresti bekapcsolódott véglegesen a nemzetközi légiforgalomba. A magyar fővároson keresztül közvetlen kapcsolat van a Bécsbe, Berlinbe, Párisba s a Londonba repülő gépekkel. — Arad, mint a határmenti nagyváros, a nemzetközi légi „ország” egyik állomáshelye lett. Az aradi gyönyörű repülőállomás felépítése, a polgári és sport repülés kibontakozása e várost az ország egyik legfontosabb légi központjává varázsolta.

A megoldásra váró feladatok

Georgescu Petre tábornok, az ARPA aradi tagozatának elnöke szerdán déli 10 órakor fogadta a sajtó képviselőit, hogy a polgári repülés fontosságát fejtegye és ezzel kapcsolatban a megoldásra váró feladatok előmunkálataiban való részvételre szólítsa fel a sajtó munkásait is. Georgescu Petre tábornok az első lovashadosztály épületében fogadta az újságírókat és Barbulescu Simion repülő kapitány jelenlétében tárta fel az aradi polgári repülés jelenlegi helyzetét:

— Nem kell külön hangsúlyoznom, — mondta — hogy a repülés fejlettsége nemcsak az ország, hanem a köz érdeke is. Épen ezért felkérem a sajtó képviselőit, hogy — átlátva a kérdés jelentőségét, — vegyenek részt e munkából. Az ARPA tagjainak gyarapodása jelenti az anyagi kérdések megoldását. Ha az aradi tagozatnak legalább 1500 tagja volna, a terveket könnyen meg lehetne valósítani: a repülőgépet egészségügyi szolgálatba lehet állítani, hogy gyógyszert, vagy orvost szállítson olyan esetekben, amidőn a gyorsaság emberélet megmentését jelenti. A pilóta-iskola létesítése, a sport-repülés fejlődési lehetősége, általában a polgári repülés kibontakozásának biztosítása mind szorosban kapcsolódik a feltétel: az ARPA taglétszámának növekedése. Timisoara — Temesvár, Lugos és Deva városokkal az aradi tagozat szoros együttműködést kell teremtsen az altagozatok létesítése, sőt a falusi szekciók felállítására ugyancsak azon feladatok közé tartozik, amelyek az ARPA hatáskörébe tartoznak.

— Örömmel fogadok minden tervet, vagy ötletet — fejezte be beszédét Georgescu tábornok, — amely úgy a nagyközönség, vagy a sajtó részéről érkezik. Az ötlet vagy terv jelentőségét gondosan megvizsgáljuk és megbeszéljük. — az együttműködés biztosíthatja a cél elérését.

Miután a sajtó képviselői biztosították az ARPA elnökét arról, hogy a legnagyobb lelkiismeretességgel állnak a nagyfontosságú ügy szolgálatába, déli 11 órakor, Barbulescu repülőter-parancsnok vezetésével gépkocsival kimentek a Ciala-csúcsai repülőterre.

A LARES és MALERT légiforgalmi társaságok óriási gépmadarai

Az első bucuresti utasszállító gép május 2-án menetrendszerint megérkezett. Május 2: ezen a napon indult meg az egész ország területén a lég-

forgalom, a zöldülő lankák, a napfénybe csillogó folyamok és a havas hegycsúcsok felett gépmadarak szárnyaltak a repülőállomások felé...

Arad május 4-én, szerdán délnél kapcsolódott bele véglegesen a nemzetközi légiforgalomba. Az előző napon indult az első bucuresti gép a magyar főváros felé és szerdán délnél, ez évben először, gördült a magyar utasszállító társaság, a MALERT gépmadara az aradi repülőter zöldülő mezején.

A menetrend 11 óra 25 perckor jelzi a bucuresti utasszállító érkezését, azonban már kilenc perccel előbb dongózugás-szerű hang zendül a láthatáron. Arad felett a csillogó napfényben megcsillan az óriási gépmadár ezüst teste

„YR-PIF”-e jelzés virit az óriási szárnyon. „Douglas 3” típusú gép, amelynek a neve „Dor de ducă” Ez a gép bonyolítja le román részről a budapesti légiforgalmat. A gép mint egy mesebeli szitakötő a hangár elé kuszik és a kicsapódó ajtón üdén, mosolyogva lépnek ki az utasok és a gép személyzete. Külön érdeklődésre számíthatnak az utasok:

Stroici Manole és felesége. Stroici a „legbiztosabb kezű és szemű ember”, a többszörös romániai cüllövő-bajnok, aki a vasárnapi nemzetközi cüllövő versenyre utazik a magyar fővárosba. A román utasszállító gép pilótája Max Manolescu, a „vörös ördög”, a hírneves akrobata repülő, aki a repülő-meetingek alkalmával ejtette bámulatba a nézőket. Fejfedelű vörös gépével annakidején biztos kézzel és idegekről tett tanuságot.

A „Kék Duna” városából érkező vendégek...

— Mikor érkezik a budapesti repülőgép?

— Egy óra 15 perckor.

Amidőn az óra mutatója e számra ér, a meszsiségben már ott lebeg a MALERT gép-csodája. A repülőter hangára előtt landol három motoros Junkers 52-es típusú gép, a „HA—JUA”. Budapesti utas nem érkezett az első járaton, így csak a négytagú személyzet lép ki a gépből. A gép pilótái Krudy Ádám és Marosszeghy Gerő.

Krudy... a romantikus repényvekre emlékeztünk a bemutatkozásnál és nem átaljuk megkérdezni: A romantikus repényviró nevét egy modern „madárember viseli.” A magyar pilóta mosolyogva válaszol:

— A repényviró Krudy Gyula unokáocse vagyok...

A kérdések pergőtüze fönja körül a fiatal pilótát, aki készségesen válaszol. Ezen az útvonalon az üzemköltség mintegy 250 pengő. Ez a hárommotoros Junkers-gép a legmodernebb gyártmány, a legkiszorítottabb és legbiztonságosabb. Tizenhét utast szállíthat és négytagú személyzetet. A gép súlya 6495 kg. és teljes meneterheléssel 9500 kg.

A beszélgetés ideje alatt a „Distribúcia csoda-gépkocsija perdül a pihenő gépmadár mellé és „eteti.” A citromsárga gépkocsi angol találmány és Aradon most van a „bemutatója” A „SUSEX” egy gépkocsira szerelt benzintank; 3800 liter ür-

tartalommal. A gépkocsi hátulján különleges szerkezet, amely perccenként 300 liter szűrött benzint tölt a repülőgép tartályába. A három motor benzintartályát egyidejűleg tölti — három gépkocsit, vagy három benzintartályt lehet vele egyszerre megtölteni. Mezey, a „Distribúcia” képviselője magyarázza meg a rendkívül érdekes gép működését.

A nemzetközi légiforgalom menetrendje

— Ki utazik először a MALERT gépen?

— Medem francia gróf és Fabriciusné, a német követ felesége. Aradról indulnak Bucurestibe.

— Milyen időközökben bonyolítják le a légiforgalmat?

— Mindennap. Tehát: szerdán a magyar gép szállította az utasokat Bucurestibe és ugyanezen a napon a román gép Bucurestiből indult Budapestre. Csütörtökön a magyar gép tér vissza Bucurestiből a magyar fővárosba és a LARES gépmadara Budapestről repül Bucurestibe. E rendszer szerint bonyolítják le az utasforgalmat.

A Bucuresti—Arad—Budapest útvonalon a „Lockheed Electra 10—A” a „Junkers Ju. 52” és a „Douglas DC 3” típusú gépek közlekednek. A menetrend: Bucurestiből indul 9.15. Aradra érkezik 11.25-kor. Aradról indul 11.45 és Budapestre érkezik 12.50-kor (középeurópai időszámítás szerint 11.50.)

Budapestről indul: 11.10 (középeurópai időszámítás 12.10.) Aradra érkezik 13.15-kor. Aradról indul 13.40 és Bucurestibe érkezik 15.50-kor.

A viteldíjak: Arad—Bucuresti 1750 lei (oda-vissza 2610 lei). Bucuresti—Arad 1750 lei (oda-vissza 3150 lei). Bucuresti—Budapest 4500 lei (oda-vissza 8100 lei.) A közeli jövőben indítják meg a Cernauți—Cluj—Arad útvonalat is. A cernouiti gép szerdán látogatott volna először Aradra, ha a Kárpátok feletti viharok vissza nem térítették volna az utját. A cernouiti gép járata még nem menetrendszerű, ezért — kimélve a husz millió leinél drágább gépet, — visszatért állomáshelyére, előzőleg szikratávírral értesítve az illetékeseket.

*

Amit oly sovárogra vártunk, végre beteljesült: Arad város bekapcsolódása a nemzetközi légiforgalomba kereskedelmi szempontokból is felbecsülhetetlen jelentőségű...

Nedeczky Ferenc

Douglas Hyde az új irországi köztársasági elnök

Londonból jelentik: Az új ir alkotmány értelmében ma történt meg Irországnak az elnökválasztás. A választás Douglas Hyde, dublini egyetemi tanárra esett. Az új elnök megválasztása alkalmából a kormány hat politikai elitétet kegyelemben részesített.

„URANIA” 5, 7-15 és 9-15
Telefon: övót: 12-32

Evek óta nem láttunk hasonló szepet!

Rökk Marika:
„GASPARONE”

Az albán hegyek banditájának romantikus legendája. Amerikai méreteket túlszárnyaló, káprázatos táncok, revük, zenés, mőkás, kalandos operett!

JOHANNES HESTERS, LEO SLBZAK.

Harminchárom aradi tanuló az országos szellemi diákolimpiászon

Egy hónapos Románia-körüli utazás a nyertesek jutalma — Két aradi kisdiák érdekes beszámolója a hazai diákvilág nagy eseményeiről

Kipirult arcú, lelkes diáksereg szállott le tegnap a bucarestii gyorsvonat egy külön kocsijából. Harminchárom 10—18 éves fiatal fiú. A Moise Nicoara liceum tanulói. A fővárosból jöttek, ahol a „Finerimea Română, — „Román Ifjúság“ egyesület országos szellemi olimpiáján vettek részt.

Két kedves ismerős fiú is közöttük volt: Caracioni Dumitru, a jónévű aradi vendéglős két fia. Az egyik: Ladislau, ötödikes, a másik apja nevét viseli, szintén Dumitru. Mindketten osztályaik legjobb tanulói és abban a kitüntető megtiszteltetésben részesültek, hogy harmincegy társukkal Arad gimnázistáit képviselték a szellemi tornán.

De adjuk át a szót a két szőke, kékszemű fiúnak, akik mióta haza jöttek, legalább századszor magyarázzák el rokonoknak, ismerősöknek és osztálytársnak, viselt dolgaikat.

— Az elmúlt hét keddjén, április 26-ikán délután indultunk mi aradiak a „Moise Nicoara“ képviselőtételben, — mondja lelkesen a két diák. — Harminchárman keltünk utra. Blaga Nestor és Vitez Mihail tanárok vezetése alatt Bucurestibe. A vezető tanárok gondoskodása folytán — és ez az atyai gondoskodás az egész ut és a fővárosban való tartózkodás ideje alatt végig megnyilvánult, — külön kocsiban tettük meg az utat Bucurestibe. A Gara de Nordon a bucarestii országőrök egyik különítményének zenekara fogadott bennünket, élén Strelcovshi tanárral, az Országőrszervezet főtítkárával. Autóbuszon tettük meg az utat a fő utvonalakon keresztül szállásunkra, a Seminarul Centralba. A mi iskolánkon kívül számos ókirályságbeli középiskola tanulói is velünk laktak. Körülbelül hatszázan voltunk a rendkívül nagy befogadó képességű intézetben.

— A szerda délelőttöt pihenéssel töltöttük el, majd délután megtekintettük a város fő utvonalait. Csütörtökön reggel az összes részt-

vevőkkel együtt mi is felvonultunk a chisinau és Braşov—brassói liceumok zenekarainak a hangjai mellett az Ismerelen Katona emlékéhez, ahol Miron Cristea patriarcha-miniszterelnök rövid istentiszteletet celebrált, ami után megkoszorúztuk az emlékművet, mialatt a zenekarok és a többszáz énekkar az országörindulót adták elő.

— Mi, aradiak ezután Blaga Nestor és Vitez Mihail tanárok vezetésével meglátogattuk a Muzeul Militar, ahol a rendkívül érdekes gyűjteményeket csodáltuk meg. Ugyanaznap délután kezdődött meg a verseny a fiú-iskolák növendékei részére a „Gheorghe Lazar“ liceumban.

— Én, — folytatta Caracioni Ladislau — az ötödik osztályiak részére kiírt hittanversenyre jelentkeztem, míg öcsém a negyedikes kategóriájában a történelem szakból vizsgázott. A korombeliek számára hittanból a következő tételt kellett két óra leforgása alatt kidolgozni: „Hogyan lehetek jó keresztény?“ Történelemből az öcsém a „Románok felkelései Ardeal—Erdélyben“ című kérdést kapta kidolgozásra. Érdekes, hogy a vizsgaterembe csak az egyesület vezetősége által kibocsájtott résztvételi jeggyel lehetett bejutni.

— A versenyek eredményeit a rendezőség e hó közepéig fogja tudatni a résztvevő iskolák igazgatóságával. A jutalom? A nyertesek a június 8-iki restaurációs ünnepekre ingyen utaznak a fővárosba, ahol ez alkalommal díjkiosztás lesz. A nyár folyamán pedig egy Románia-körüli egy hónapig tartó utazást fognak jutalmul kapni az első helyezettek.

— Mit láttak még Bucurestiben a rendelkezésükre álló három napon? — kérdezzük.

— A pénteki nap folyamán megtekintettük a Galeries Lafayette nagyáruházat, a Cartea Românească, Socec könyvkereskedést és a központi egyetem épületét. Utána elmentünk a Természettudományi Muzeumba s itt Blaga tanár ur

kitűnő szakelőadásnak is beillő magyarázatát hallgatva többet tanultunk, mint tíz állattani órán. Különösen a hatalmas őslények csontvázaire keltettük fel a fiúk érdeklődését. Szombaton kimentünk a Snagovra, ahol megnéztük az ősrégi kolostort és tanúi voltunk az evezős-szezon ez alkalommal történt hivatalos megnyitásának.

— Vasárnap az összes résztvevőkkel együtt istentiszteleten voltunk a „Domnita Elena“ templomban, ahol Miron Cristea patriarcha intézett szózatot az egybegyűlt ifjúsághoz. Innen a Calea Victoriei-ra vonultunk és elmasírozottunk a királyi palota előtt. Ez alkalommal mindnyájan nemzeti viseletbe öltöztünk. Különösen a macedo-román diákok festői népviselete aratott sikert. Ezzel a hivatalos program véget ért, mert a rossz idő miatt — vasárnap délután nagy eső volt — az estére tervezett fáklvás felvonulás elmaradt.

— Vasárnap este indultunk el Bucurestiből és ismét külön kocsiban, kitűnő hangulatban, mély nyomot hagvó élmény emlékeivel tértünk haza — fejezte be elbeszélését a fiatal diák.

*

Említsük meg, hogy a fiuknak fejenként 400 lei hozzájárulást kellett fizetniük, de a harminchárom diák közül a szegénysorsuk részét — és bizony ilyenek is akadtak — a Moise Nicoara liceum igazgatósága fedezte.

Mindnyájan izgatottan várják a hivatalos eredményhirdetést, ami az erkölcsi dicsőségen kívül egy egyhónapig tartó pompás kirándulás... (p.-p. j.)

Összeütközött az aradi gyors és egy teherautó a zerindi állomás közelében

A teherautó darabokra zúzódott, két utasa súlyosan kettő könnyen sebesült meg, a soffört letartóztatták.

Borzalmas összeütközés történt tegnap délelőtt Zerind és Chisineu-Cris—Kisjenő állomások között egy vasúti őrház melletti átjárónál. A 307-es számú Aradról Oradea—Nagyvárad felé robogó gyorsvonat mozdonya összeütközött egy teherautóval, amelynek négy utasa volt.

Véletlen szerencsén mulott, hogy az összeütközés alkalmával haláleset nem történt, de a négy utas közül kettő igen súlyos sebesülést szenvedett és a másik kettő is könnyebb sebesülésekkel szabadult meg a végzetessé válható összeütközésből. Az eset részletei a következők:

A szerencsétlenség a 14-es számú őrháznál történt. A gyorsvonat pontosan abban a szempillantásban robogott el az őrház melletti átjárónál, amikor Rosenberg Adolf Salonta—nagy-szalontai kereskedő autókamionja, amelyet a gépkocsivezető könnyelműen a vasúti pályára vezetett, a sínhez ért. Segíteni a bajon nem lehetett már, a mozdony elkapta a teherautót és izzó-porrá zúzta. A teherautó két utasa még az összeütközés előtt a vasúti töltésre ugrott és ezért könnyebb sérülésekkel szabadultak, a másik kettőt az összeütközés ereje messze elhajította és így igen súlyosak voltak sérüléseik.

A gyorsvonat mozdonya és a teherautó összeütközésének zajára elősiető váltóór azonnal letekedett az első segítségnyújtás érdekében. A helyszínen rövidesen megjelent hatósági személyek megállapították, hogy a súlyosan sebesült utasok Rosenberg Pál és Farkas Sándor Salonta—nagy-szalontai kereskedők. A sofför és a teherautó legyedik utasa, egy munkás szenvedtek könnyebb sérüléseket. A két súlyosan sebesült kereskedőt valamint a munkást a Salonta—nagy-szalontai kórházba szállították.

A sofför sérülése annyira könnyűnek bizonyult, hogy nem volt szüksége kórházi ápolásra. Mivel a szakértői vizsgálat annak valószínűségét állapította meg, hogy a szerencsétlenségért a soffört terheli felelősség, a könnyen sérült gépkocsivezetőt azonnal letartóztatták és az Oradea—nagyvárad ügyészségre szállították.

PENSIÓBAN
lakás és teljes ellátás nem kerül többé, mint szállodába egymagában a szoba
Ha Budapestre jön, lakjon a **Belvárosi Pensióban**
IV., Veres Pálné-uca 10., telemelet, a Belváros szívében.
Hideg-melegvíz, központi fűtés, kiváló konyha.

Már csak május 9-ig tart a
BUDAPESTI
NEMZETKÖZI VÁSÁR
50%-os utazási kedvezmény

A CFR vonalain csak a visszautazásra IV. 29-től, V. 19-ig, ha a felutazás IV. 19—V. 9. között történt
A MÁV vonalain Budapestre IV. 19-től V. 9-ig, visszafelé IV. 29-től, V. 19-ig.

Vizummentes határátlépés

Vásárigazolvány egyenként 120 leiért kapható az **Europa utazási iroda** és a **Wagons Lits-Cook iroda** összes fiókjainál.

Felmentette

az aradi esküdtszék a gyilkossági kísérlettel vádolt egykori aradi csendőrőrmestert

Az esküdtszék mai tárgyalása alkalmával Parascan Alex volt aradi csendőrtörzsőrmester, aki most Cernăuțiiban teljesít szolgálatot, emberölési kísérlettel vádoltan került a vádlottak padjára. Parascan Alex ügye az eddigi valamennyi esküdtszéki ülészakra ki volt tűzve, azonban minden alkalommal elhalasztották, legutóbb azért, mert a főügyész indítványára elmeállapotának megvizsgálását rendelték el. A tárgyaláson Dragoș Tiberiu ügyvéd, védő kérte, hogy halasszák el az emberölési kísérlet ügyének leírását, mert az orvosi jegyzőkönyv még nem érkezett Aradra. Az ügyvéd kérését elutasították, kisorsolták az esküdteket a következőképpen: Urs Teodor, Iancu Adam, dr. Mihuta Ioan, Demian Traian, Bacis Gheorghe, Gavrilovici Dușan, Antonescu Virgil, Laza Teodor, Halic Pavel.

A vádirat szerint Parascan Alex törzsőrmester 1932. március 23-án Aradon, az Episcopul Radu-ucca sarkán a volt csendőrségi épület előtt megállt bérkocsijával, szembetalálkozott Trocan Nicolae törzsőrmesterrel, aki egy nővel beszélgetett. Parascan szó nélkül kardjával kétizben fejére sújtott Trocannak anélkül, hogy kardját hüvelyéből kihuzta volna. A meglepett törzsőrmester összeesett, de nem vesztette el eszméletét, kirántotta ellenfele kezéből a kardot és futásnak eredt. Parascan üldözni kezdte és utána szökt, hogy adja vissza kardját, közben azonban már revolvert rántott és mintegy tíz lépésnyi távolságról kétszer utána lőtt Trocannak, de a golyók célt tévesztettek. A vádirat is megállapítja, hogy nem volt szándékában megölni, mert azt célzott volna nem sikerült megállapítani.

Parascan vallomásaiban elmondja, hogy 1928-ban került Aradul-Nou—Ujaradra és 1931-ig számtalan előléptetés érte, kitüntetésekkel kapott és napirandásban örökítették meg sikeres nyomozásait, példás viselkedését. Vallomása szerint 1931-ben, öt héttel azután, hogy kitüntetés érte, minden külön indoklás nélkül elhelyezték. Az elhelyezés rendkívül bántotta és többektől azt hallotta, hogy Trocan csendőrőrmester rendezte ezt így, aki az aradi szárnyparancsnokságon titkári beosztásban működött. Családját kénytelen volt elhagyni és amikor egy napon sürgőnyt kapott, hogy felesége és gyermekei súlyosan megbetegedtek, kétnapi szabadságot kapott, hogy meglátogassa családját. Ez alatt a két nap alatt történt az incidens. Amikor a nagybeteg feleségétől jövet kocsijával megállt a csendőrpáncsnokság épülete előtt, szembetalálta magát Trocannal, nem tudott uralkodni magán és annak hitében, hogy neki tulajdoníthatja egész tragédiáját, elfutotta a düh, de nem akarta megölni, azért ütötte meg kardjával, amit ki sem huzott a hüvelyből. Miután azonban Trocan kardját elvette, előrántotta a revolvert és csupán ijesztéssel lőtt kétszer a levegőbe. A vallomás elhangzása után a tanúkihallgatásokra került sor.

Elsőnek Stoichitoiu alezredes, a csendőrszárnyparancsnokság akkori vezetőjét hallgatták ki. Példás, rendes embernek ismerte Parascant és úgy Trocan, mint a vádlott is előtte egymás ellen panaszkodtak. Egy ízben Parascan kijelentette, hogy főbelövi magát, mert a zaklatásokat nem bírja. Tudja, milyen súlyos helyzetbe került a vádlott családja, amikor a törzsőrmestert elhelyezték Aradról. Catimir Ioan törzsőrmester lényegtelen vallomása után Cioban Simion kocsis, az egyetlen szemtanú elmondja, hogy miképpen történt az esemény. Miklós Józsefné tanu együtt állt Trocannal, amikor azt megtámadta Parascan, de nem várta meg a fejleményeket, hanem az egyik házból meghuzódott. Ilie Gheorghe cipész nyújtott első segínyt Trocannak. Stănescu Alex ezredes, aki a nemzetnevelésügyi minisztériumban teljesít szolgálatot, elmondta, hogy Parascant kitűnő katonának ismeri, amíg Trocanról ellenkező véleménnyel van. Iandru Dumitru ez-

redes kijelentette, hogy Parascant semmiesetre sem bosszúból, hanem egyszerű tévedésből helyezhették el. Cetățean Constantin kapitány, aki jelenleg Salonta—Szalontán teljesít szolgálatot, nem emlékezett a hat év előtti ügyre. Valica Constantin nyugalmazott őrmester úgy vallott, hogy szintén Trocannak tulajdonítja az elhelyezést.

Néhány tanuvallomás hangzott el ezután arról, hogy milyen előírásokon és hozzáértően látta el feladatát Parascan Aradul-Nou—Ujaradon. Trocan vallomását felolvasták, miután a törzsőrmester nem jelent meg a tárgyaláson. Ebben a vallomásban tagadta, hogy ő volna az oka Parascan elhelyezésének. Egy szemtanura hivatkozik, aki látta, amint Parascan revolverrel egyenesen reá célzott. Orvosi bizonyítványt mellékelte sérüléseiről és százezer lej kártérítést követelt.

Vulpe Constantin vezető-főügyész vádbeszédében látja az enyhítő körülményeket felforogni, azonban kéri Parascan megbüntetését, mert a kitűnő katonának nem felejtkezhetett el annyira magáról, hogy fegyvert emeljen bajtársa ellen. Arról beszélt, hogy bár az ügyész feladata a vád képviselése, a közel husz

éves ügyési pályafutása során mindenkor az igazságot tartotta szem előtt és ha a helyzet úgy kívánta, maga kérte a vádlott felmentését. Ebben az esetben csak enyhítő körülményeket lát, de egyben azt is, hogy büntetést érdemel a vádlott.

Dragos Tiberiu ügyvéd igen ügyesen felépített védőbeszédében felsorolta Parascan összes érdemeit és azt a lelkiállapotot ecsetelt, melyben a törzsőrmester volt, amikor sürgőnyileg visszahívták felesége betegágyához. Ebben a feldult állapotban hozta össze a sors azzal az emberrel, akinek elhelyezését tulajdonította és akinek egy levele a kezébe került, amely róla szól és amelyben azt írja, hogy szeretne megszabadulni tőle. Kérte védenie felmentését.

Ramonteanu Coriolan elnök összeállította a négy kérdés-pontot az esküdtek részére, akik visszavonultak tanácskozára és délután 3 órakor dr. Iancu Adam főesküdt felolvasta a verdiktet, amely mind a négy kérdésre negatív válasz volt. Az elnök ennek értelmében felmentettnek nyilvánította Parascant a vád és annak következményei alól. A zsüfőlésig megtelt esküdtszéki tárgyalóterem közönsége hangos „éljen!”-kiáltásokkal fogadta az ítéletet.

Az Ovenall fogpép habja
a szájúreg legrejtettebb ráncaiba is behatol és fertőtlenítő hatása által védelmet nyújt. Ovenall fogpép a fogakat ragyogó fehérré varázsolja, anélkül, hogy megtámadná a fogzománcot.

A nemzetvédelmi kölcsön kibocsátásáról tárgyalt a francia kormány

Párisból jelentik: A francia kormány tagjai ma délelőtti minisztertanácsot tartottak, amely kizárólag pénzügyi kérdésekkel és a nemzetvédelmi kölcsön kibocsátásával foglalkozott. A tanácskozásról nem adtak ki hivatalos jelentést.

Daladier miniszterelnök különben ma este 8

órákor rádióbeszédet mondott, amelyben ismertette a kormány által eddig hozott intézkedéseket és megismételte azt a felhívást, amelyet a kormány megalakításakor a francia néphez intézett. Ugy tudják Párisban, hogy a nemzetvédelmi kölcsön kibocsátásainak feltételeit 48 órán belül közlik.

CENTRAL: 5, 7:15 és 9:15 órákor

PREMIER!

Itt a világ legmókásabb, legvidámabb filmje!

A 3 BETYÁR

Pompás zene,
ének és táncszámok!
Fritz-fivérek, Gloria Stuart,
Nat Pendleton

Az Aradi Közlöny automata-telefonszámak

Szerkesztőség20-14
Kiadóhivatal... ..11-51

Daladier kalandja

Daladier miniszterelnöknek volt egy kedves, fiatalkori barátja, akit elmeorvosintézetbe kellett szállítani. Évek óta élt már az intézetben Daladier barátja, míg most végre, amikor értesült, hogy hajdani játszópaltásból Franciaország miniszterelnöke lett, elszánta magát arra, hogy levelet írjon neki, amelyben elpanaszolja, hogy teljesen meggyógyult, de mégsem hajlandók az orvosok kiengedni. Könyörögve kérte barátját, hogy látogassa meg és tegyen valamit az érdekében. Daladier annyira megindította a régi barát levele, hogy kiment az elmeorvosintézetbe, ott azonban az orvosoktól értesült, hogy teljesen reménytelen az eset. Azért bement a beteghez, elbeszélgetett vele és igyekezett megnyugtanni, hogy minden rendbe fog jönni. Daladiert maga a főápolónő kísérte ki a kapuhoz, sűrű mentegetőzések közepette:

— Szegény ember, folyton félrebeszél. Egyszer a pápának képzeli magát, egyszer a köztársasági elnöknek. Különben nem hallotta, hogy őnt is miniszterelnök urnak szólította?

— De hát az nem volt képzeldés, — felelt Daladier — én tényleg a miniszterelnök vagyok.

Az ápolónő sajnálkozó pillantást vetett rá:
— Szegény ember, hát maga is... Akkor a viszontlátásra!

— IDÓJOSLAT. Változó időjárás, északi szél, a hőmérséklet csökkenése várható.

— A belügyminisztérium hatásköre alá került a sajtó és a propaganda-igazgatóság. Bucurestiből jelentik: A legmagasabb királyi rendelet arról intézkedett, hogy a sajtó- és propaganda-igazgatóság a belügyminisztérium hatásköre alá tartozzék. Călinescu belügyminiszter tegnap este már érintkezésbe lépett Dimanceşcu sajtóügyi vezérigazgatóval, Michalea Catargi asszony aligazgatóval, D. Sarateanuval, a rádiótársulat vezérigazgatójával és Vintilă Paraschivescuval, a turisztikai hivatal elnökével, akikkel megbeszélést folytatott a jövő programjáról.

— EZENTUL APRILIS 9-ÉN LESZ AZ ORTODOX-ROMÁN HUSVÉT. Bucuresti. A Szent Szinodus a tegnapi ülésén döntött az 1939. esztendő husvéti ünnepének időpontjáról. Eszerint az ortodox hitűek április 9-én ünnepelik a husvétot.

Itt a tavasz! Legszébb
kerti butorok
legolcsóbban, nagyvárosokhoz közelebb, kosarak
Krebs és Moskovitz cégnél,
Aradon új Mezőgazdasági ház

— Elhalasztják egyelőre az új sajtótörvény életbe lépését. Bucurestiből jelentik: Dr. Aurel Buteanu, az ardeali és banati román újságírószindikátus elnöke tegnap délelőtt kihallgatáson jelent meg lamandi igazságügyi miniszter előtt és az ardeali és banati sajtó nevében kérte, hogy az új sajtótörvényt mindaddig ne léptessék életbe, amíg a törvény végrehajtási utasítása, amely az összes kérdéseket felöleli, meg nem jelenik. Az igazságügyi miniszter megígérte, hogy eleget tesz a kérelemnek és egyben közölte azt is, hogy a végrehajtási utasítás az összes részletekre ki fog terjedni. A törvényben leszögeezett terminusok végrehajtási utasításnak a Hivatalos Lapban megjelent közzétételétől veendő számításba.

— Internálták Siancu kapitányt. Siancu Emil, az ismert agitátor részére az államvédelmi törvény értelmében kényszerlakhelyet jelöltek ki.

— Személyi változások az aradmegyei állatorvosi szolgálatban. A földművelésügyi minisztérium rendelete értelmében az aradmegyei állatorvosi karban változás történt. A nyugalmába vonuló Vadász Dezső dr. Aradul Nou-újradai állatorvos helyére dr. Fonargi Gheorghe állatorvos kapitányt helyezték, míg Jung Mihály dr. Pecica-pecskai állatorvos helyére, akit Buzăuba helyeztek a vármegyei állatorvosi hivatal vezetőjének, Popovici Sever dr. került.

— Cernat volt sziguranca-vezérigazgató ügyvéd diplomájának ügy. Bucurestiből jelentik: Az igazságügyi minisztérium vizsgálatot indított C. Cernat, volt sziguranca vezérigazgató ügyvéd diplomája ügyében és miután megállapították, hogy az hamis, annak érvényét megsemmisítették. Az ifjovi ügyészség felkérte a íasi-i hatóságokat, hogy indítsanak vizsgálatot annak megállapítására, miként adhatta ki a íasi-i egyetem a hamis diplomát. Az egyetem jogi fakultásának dékánja kihallgatásra jelentkezett, hogy felvilágosítsa adion a diploma kiadásáról. (Rador).

Steiner Béla

vizvezeték-szerelési vállalatát
Str. Brătianu 11. alól Str.

Eminescu 20-22.

sz. alá helyezte át.

Telefon: 10-65.

— Újabb vasgárdista-ítéletek Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A fővárosi katonai törvényszék tegnap tárgyalta néhány volt vasgárdista bűnösökét. Dinu Pault egyévi börtönbüntetéssel, tízezer lei pénzbüntetéssel sújtották, ezenkívül politikai jogainak gyakorlásától 3 esztendőre felfüggesztették. Hathónapi börtönbüntetésre ítélték Jucan Ion 16 esztendő magántisztviselőt és Preş Ion 15 éves magántisztviselőt. Doncas Gheorghe volt kereskedő, aki mint görög állampolgár, a „Bosszu” elnevezésű vasgárdista-fészek főnöke volt, egyévi börtönbüntetéssel és tízezer lei pénzbírsággal sújtották. Erghylegiu Silét, aki ugyancsak vasgárdista eszmetérjesztést fejtett ki, hathónapi fogházbüntetésre ítélték.

— Elhízott egyéneknek reggelienként éhgyomorral egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet a bélmozgást határozottan előmozdítja, az anyagcserét tetemesen fokozza, a zsírmennyiséget megfelelően lepassztja és a testet könnyűvé teszi. Kérdezze meg orvosát.

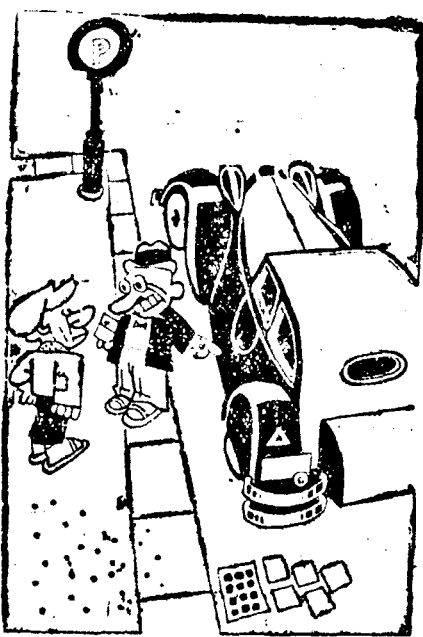
— Betörök a hentesüzletbe. Szerdára virradó éjszaka eddig még ismeretlen tettesek betörték Tausz Lajos Dr. Ratiu-uccában levő mészáros es hentesüzletbe. A kellemetlen látogatók több ezer lei értékű husneműt loptak el. A betörést a szerda reggeli üzletnyitáskor fedezték fel és arról nyomban értesítették a központi rendőrséget, ahonnan semmiféle olyan nyomot nem találtak, amelyből a betörők kilétére lehetett volna következtetni. A tettesek kézrekerítésére folyik a vizsgálat.

Tisztelettel értesítem az i. t. közönséget, hogy

„PARIS” parfümeriámat

Str. Metianu 14. sz. alól május 1-től
Metianu 1. sz. alá helyeztem
Szmutny divajüzlettel szemben.

Előrelátás

— Tud maga autót vezetni, barátom...?
— Nem, sajnós...
— Pompás! akkor üljön csak be és vizsgáljon a kocsi-ra, amíg elvégzem a bankban a dolgom...

Román intellektuális állásfoglalása külön Timisoara — temesvári ortodox-román püspökség felállításának érdekében

Timisoara—Temesvárról jelentik: Az itteni román intellektuális értekezlet tartott egy Timisoara—Temesváron felállítandó görög keleti püspökség létesítése érdekében. Az értekezleten heves vita folyt le, amelyben Grosşianu Mihail dr., Evutianu Sabiu tanügyi vezérfelügyelő, Capetanu Nicolae dr., Imbroane Ioan plébános, Nistor Dimitrie volt megyei prefektus és Bocu Sever volt tartományi kormányzó vettek részt. Bocu Sever nagyhatású beszédet mondott egy önálló Timisoara—temesvári görög keleti püspökség létesítése érdekében. Cioban Pompliu dr. terjesztette elő az ülés végén a határozati javaslatot, amelyben a Caransebes — karansebesi ortodox román püspökség meghagyása mellett a Banat—Bánát központjában, Timisoara—Temesváron külön ortodox püspökség létesítését kéri. A kérdésben Cristea Miron dr. pátriárcha és a Szent Szinodus fognak dönteni.

— Külföldi utasok féláru vasúti kedvezménye. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy az idegenek 50 százalékos kedvezményben részesülnek, ha Románián keresztül utaznak.

— BORZALMAS GYERMEKKATASZTRÓFA BERLINBEN. Berlinből jelentik: Az egyik külvárosi bérház padlásszobájában tűz keletkezett és amíg a tűzoltók megérkeztek, a szobában bezárt négy gyermek elevenen elégett.

— BORBÉLYMESTER NYERTE A JUGOSZLAVIAI IRODALMI NAGYDIJAT. A királyi jugoszláv tudományos akadémia 1938. évi irodalmi nagydíját egy eddig teljesen ismeretlen szerzőnek: Blazsevics horvátszármazású belgrádi borbély és fodrászmesternek ítélte oda. Blazsevics „Az elfelejtett sírok” című regénye egy világháborús frontkatonák élményeinek egyszerű, de megragadó és nagy irodalmi értékű előadása. A borbély regényét, amelyen évek óta dolgozott, saját költségére nyomatta ki szülővároskájának, Boszanszki-Samacnak kis nyomdájában és legmerészebb álmaiban sem gondolt ekkora sikerre. Néhány barátja, aki esküdtött irodalmi tehetségére, tudta nélkül nyújtotta be a művet a királyi akadémia regény pályázatára.

SARLOT ERZSÉBET

szalonját Str. Brătianu 2-4. sz. alá helyezte át.
(Minorita-palota I. em. III. kapu)

— Gróf Széchenyi György bírálat a „zsidó-lavasatról”. Gróf Széchenyi György képviselő „Korunk Szava” katolikus folyóirat legújabb számába a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának hatásosabb biztosításáról szóló törvényjavaslatról cikket írt. — Érteném, — írja — a másfél-éves zsidózás helyett visszhangzanék az ország a „kistulajdonos mindenkinek!” szótól és vállalatok, bankok, nagy- és középiparosok, magyarok, német származásúak és zsidók versenyt terjesztőnek elő a javaslatokat, melyek kisvágyon biztosítására és megszerzésére irányulnának. Ennek érdekében a meglévő jog merev kereteit is fellazíthatnók és a jogegyenlőség ideális valóságát a jogvédelem és jogsegély valóságává alakíthatnók át. Hogy ki az izraelita és ki a keresztény, annak megállapítására egyedül az egyház képviselői hivatottak. A nemkeresztény életet élő keresztények közt is lehetne nagy razzitát tartani, elsősorban az új pogányeszmék felőlők között, azokat is lehetne korlátozni jogaikban. Világos, — így végződik Széchenyi György gróf cikke — hogy ez a törvényjavaslat oly kérdéseket érint és nemcsak érint, hanem támad, amelyek már katolikus hitünk lényegét érintik, amelyek egész világnézetünkkel összeegyeztethetetlenek és ezért katolikus ember ezt a javaslatot jó lelkiismerettel nem teheti magáévá.

— Még nem tudták leleplezni a titkos trockij-ista leadóállomást. Varsóból jelentik: A lengyel sajtó közlése szerint a titkos trockij-leadó működése valóságos pánikot teremtett a GPU vezetősége körében, amely mindent elkövet, hogy annak antisztalinista működését lehetetlenné tegye. Miután a leadót a legszorgosabb kutatások árán sem sikerült leleplezni, Jesov, a GPU vezére rendeletet adott ki, hogy a rövidhullámú leadó közlését állandóan zavariák. Ez az intézkedés azonban egyelőre nem járt sikerrel, mert a titkos leadó naponta változtatja hullámhosszát.

TESTA

A legjobb
idegcsillapító

Kyra és Lajos Ferdinánd házassága

Országok sorsa fordul meg egyik napról a másikra, forrong a világ, ám a romantika és szerelem mintha tudomást sem venne a száguldó politikai eseményekről. Manapság azonban a közvéleményt csak akkor érdekli igazán a romantika, ha az egyáltalán szenzációkkal is keveredik.

A mostani idők gyakran szolgálnak ilyesfajta regényes szenzációkkal: királyi családok tagjainak velük nem egyenrangúakkal való házassága formájában. Eppen ezért figyelemre méltó az az esküvő, amelyet május negyediken tartanak meg Hollandiában és amelynek keretében két, ma már trónjavesztett nagy dinasztianak sarja fogad egymásnak örök hűséget. Romanoff Kyra nagyhercegnő és Hohenzollern Lajos Ferdinánd herceg házassága még a világháború előtt is teljesen egyenrangúnak számított volna, a romantikát tehát ebben az esetben nem királyi messzaliansz szenzációja adja, hanem annak egyenesen az ellenkezője. Régen hatalmas, de ma már elsodort két uralkodóházának gyermekei találtak meg itt egymást a száműzetés minden keserve és hányattatása közepette. Sem politikai, sem családi érdek nem játszik szerepet összekötésükben, sőt, esztendőig kellett küzdeniök, hogy egymáséi lehessenek. Valószínűleg nem is érdekelték őket, hogy egyenranguek-e vagy sem — országukat veszített dinasztikánál ez a kérdés, mint több példából látható, lassan el is veszíti fontosságát — de hogy mégis egyenrangúak, ez teszi olyan különösen széppé és romantikussá házasságukat.

Száműzött hercegnasszony és száműzött úju herceg meséje Romanoff Kyra és Hohenzollern Lajos Ferdinánd happy-endhez közeledő története. Az orosz cári család mostani fejének leánya a menyasszony és Vilmos excsászár unokája a vőlegény. Klasszikus típusai az ideális emberpárnak: kékszemű, aranyzőke, gyönyörű leány Kyra nagyhercegnő és ragyogó feketeszemű, fekete haja, karcsu fiatal férfi Lajos Ferdinánd. De nemcsak külsőleg érdekesek és vonzóak. Modern emberek a szó tiszteletre méltó értelmében, akik gyermekkoruk óta világos fejjel tudtak számolni megváltozott körülményeikkel.

Közismert dolog például az egész környéken, hogy Kyra nagyhercegnő milyen polgári takarékossággal és nagy hozzáértéssel vezette atyja St. Briac-i szerény háztartását. Hadvezéri leleményességgel örködvé a háztartás pénzügyi egyensúlyát, ami bizony nem egyszer okozott komoly fejtörést neki. Kitanulta a főzés és szabás-varrás mesterségét: minden ruháját maga tervezte és készítette el. Amellett remekül sportol. Kifünő lovas, uszó és főleg pompás tenniszező. (El is határozta a fiatal pár, hogy angliai utazásuk alkalmával — mászunk egy részét a kent hercegi párnál töltik — Wimbledonba teltéventől ellátogatnak!) Kisleány korában pedig mindenáron ballerina szeretett volna lenni Kyra, olyan jól értette a tánc művészetét...

Lajos Ferdinánd sem töltötte letűnt szép időkhöz való ábrándozással úju éveit, mai idők embere ő is. Amerikában, a Ford-gyárakban működött mint gépészmérnök. Később, Németországba visszatérve letette a pilótavizsgát és a Lufthansa-társaságnál vállalt pilótaállást.

Romantikus a polgári életre kényszerült herceg és hercegnő szerelme és egymásra találása, de igazán poézis benne mégis az egymás-

hoz illőség: közös mentalitás, amely megtörhetetlen, friss akaraterejükben, jókedvű dolgozni tudásukban és tiatalos jókedvükben összpontosul.

Azok, akik résztvesznek az orosz Kyra és a német Lajos Ferdinánd hollandiai esküvőjén bizonyára megilletődve nézik majd a szép menyasszony ünnepi ruháját, mert még ennek is megvan a maga regényes története. A kincset érő ezüstbrokát ruhát Kyra nagyanyja viselte először a cári udvarnak egyik ünnepségen, azután gondosan elpakolták egészen — Kyra édesanyjának esküvőjéig, ahol már mászt menyasszonyi ruha szerepelt. Most ismét előkerült üdén, csillogva: sem a valódi ezüst szálak, sem pedig a csodaszámba menő művészi hímzések nem szenvedtek rajta az idők viszontagságaitól. A május 4-iki esküvő után újból eltűnik a ruha. Türebmesen vár majd egy újabb menyasszonyra. Aki talán nyugalmasabb és boldogabb korban viseli. De aki talán mégsem lehet boldogabb, mint amilyen most Romanoff Kyra.

Doornból jelentik: A doorni kastély nagytermében szerdán tartották meg Lajos Ferdinánd porosz királyi herceg, a német excsászár unokája és Kyra orosz nagyhercegnő evangélikus szertartás szerinti esküvőjét. Az esküvőt ünnepségen a legközelebbi rokonságon kívül jelen volt Juliana holland trónörökös és férje, Bernhardt holland herceg. Az esküvő után vilásgreggel volt, amelynek során a volt német szász pohárköszöntőben üdvözölte a fiatal párt.

ZÜRICH TÖZSDEZARLAT. Páris 12.95, London 21.72 és fél, Newyork 435.30, Brüsszel 73.35, Milano 22.91, Amsterdam 242.20, Berlin 175.15, Prága 15.17, Varsó 82.25.

Az ismeretlen katona sírjának titka

A napokban meghalt Párisban Louis Lepinasse őrnagy, a XVIII. század nagy memoárirónőjének leszármazottja, aki egyedül tudta, hogy melyik csataterén esett el a párisi Etolle-tér diadalkapuja alatt eltemetett névtelen katona. 1920-ban az őrnagyot azzal bízták meg, hogy nyolc különböző csataterén elesett névtelen hős holtteste közül jelölje ki a díszsírhelyre kerülő katonát. Az őrnagy erre a nyolc koporsó sorrendjét három különböző öröklélménnyel háromszor egymásután megváltoztatta és így végül csak ő tudta, hogy a diadalkapu alatt levő sírhelyre melyik harctér elesette kerül. Lepinasse, a hadvezetőség rendelkezéséhez híven, nem is áruka el sohasem, hogy melyik harctér elesette pihen az örökláng világosságában. Most pedig, hogy meghalt, végleg sírba vitte magával a titkot.

SZENT FLÓRIAN-UNNEP ARADON. A katolikus egyházközség május 4-én ülte meg Szent Flóriánok, a kereszténység hőskora vértanújának névünnepét. Ebből az alkalomból az aradi Flórián-kápolnában istentisztelet volt. A hívek a reggel háromnegyed nyolckor kezdődő szentmise után a plébániai templomból népes körmenetben vonultak fel a szépen feldíszített kápolnához, ahol Karácsonyi István plébániai irodaigazgató ünnepi szentmisét és szentbeszédet tartott. A felemelő istentisztelet után a hívek ismét körmenettel tértek vissza a plébánia templomba.

Dramát sok ember irt, de poloskát LOVAS egyedül irt. Str. Oituz, III.

Az új életmód következtében jelentkező bajoknál, különösen renyhe bélműködésnél, aranyeres bántalmaknál és emésztési zavaroknál, reggelenként éngyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel igen jó eredményeket lehet elérni. Kérdezze meg orvosát.

Az elegáns hölgyek kalapjaikat
Budapest

Sopousek Karola

kalapszalónjában

Eredeti párisi
modellek!

vásárolják. BUDAPEST
IV., Váci-utca 17. félemelet.

Rendőri hírek. Az aradi rendőrség detektívei elfogták és az ügyészségre kísérték Manea Traian Bihor—bárharmegyei Böhla községbeli munkanélkülit, akiről kiderült, hogy a múlt év szeptemberében betört Pantea Ioan aradi lakos Protopopescu-uccai lakásába és onnan több ezer lei értékű ruhaneműt lopott el. — Martos Mihály August-ucca 2. szám alatt lakó birtokos bejelentette a rendőrségen, hogy Borlea Teodor nevű bérese eltűnt munkahelyéről. — Paunescu Gheorghe ezredes fellelőtetést tett a rendőrségen Sonnenstein László szolgája ellen, aki megszökött az I. G. Duca-ucca 20—22. szám alatti házából. — Szilvágyi István Dr. Romul Velicu-ucca 14. szám alatt levő házában betört garázdálkodott. A tettes különböző holmit vitt magával. — Radu Pavelné Cezar-ucca 8. szám alatti lakos bejelentette a rendőrségen, hogy amikor tegnap délelőtt 11 óra tájban az Avram Iancu-téri piacon bevásárolt, ismeretlen tettes retikájából 1300 lejt lopott el. A fellelőtetések ügyében a rendőrség vizsgálatot indított.

Dr. Németh külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett, ismét rendel. Str. Eminescu 17.

A „Sokol”-egylet ünnepsége Nádlacon. Nádlacon—Nagylákról jelentik: Az elmúlt vasárnap rendezte meg a helybeli „Sokol” sportegyesület kurzuszáró tornaünnepét a „Slovak”-szálló összes termeiben. A testnevelési tanfolyamot Bubiá Andrei, a cernăuți-i egyetem testnevelési lektora tartotta. Este 9 órára a szálloda termei zsutolásig megteltek közönséggel. A rendkívül nivós műsort, melyen a tanfolyamot hallgató ifjak valamennyien szerepeltek, reggelig tartó tánc fejezte be.

Üzletáthelyezés

A Str. Brătianu-ban, a főpostával szemben lévő táskauzletemet a Str. Eminescu 4. szám alá (Corso mozival szemben) helyeztem át.
Tisztelettel
SZABÓNÉ

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
VOJTEK gyógyszertár, Bulev. Regina Maria 25. (Tel. 15-10.)
DANCIU gyógyszertár, Piața Mihai Viteazul 13. (Tel. 15-78.)
BERGER gyógyszertár, Saguna ut
BERNATH gyógyszertár, állomással szemben

Colegiul Medicilor — Secțiunea Județeană Arad

Convocare

Se aduce la cunoștința membrilor Colegiului Medicilor, secțiunea Arad, convocarea Consiliului general al Colegiilor Medicilor din România, în ședință ordinară pentru 9 și 10 Mai a. c. orele 10 d. m., la sediul său din Bul. Brătianu No. 11, având la ordinea zilei:

1. Ratificarea hotărârilor Comitetului Executiv anunțate în procesele verbale din 19 Iunie, 28 Noiembrie 1937 și 22 Ianuarie 1938.
 2. Ratificarea Bugetului vot precum și a complectărilor ce au survenit în acest buget.
 3. Casa de ajutor a Corpului medical, discuțiunii cu privire la anteproiectul trimis în Buletinul Colegiilor Medicilor No. 1-1938 și modalitatea realizării acestei Case.
 4. Generalizarea diferitelor măsuri de ordin deontologic menite a menține prestigiul selectului corp medical.
 5. Modificări ce trebuiesc să completeze legea sanitară asupra Colegiilor Medicilor. Raportor Dl. Agr. Dr. Gh. Marinescu.
 6. Unificarea normelor de funcționare administrativă în interiorul Colegiului.
 7. Insigna Corpului Medical. Regulamentul-Statut.
 8. Diverse.
 9. Cuvânt de închidere Prof. Dr. N. Mănușel.
- Președinte:
Dr. Ioan Moldovan

Elsőrendű minőségű chamotte (tűzálló) téglák és habarcs gyári árban kapható „CERAMICA” Szilági-cégnél Str. Reg. Maria 9. Neuman-ház

Ha kiapadnak a világ energiaforrásai...

A tudomány új problémái

Elpusztul-e a világ, ha kimerülnek a föld ásványi energiaforrásai, ha elfogy a szén és kiapadnak az olaj-, gáz- és petroléumkútak, amelyek ma még bőségesen ontják felbecsülhetetlen értékű kincseiket? Mi lesz a világból, hová tűnik az emberiség ragyogó kultúrája és megtorpan-e a civilizáció szédületes iramu fejlődési folyamata, ha kialszanak a kohók, ha kihűlnek a kazánok és a gyárkémények milliói többé nem ontják fekete füstjüket az ég felé?

Ezek a kérdések már régóta foglalkoztatják a tudósokat és technikusokat, de foglalkoztatják a világ gazdasági szakértőit, kormányait és statisztikusait is — most pár évtized óta pedig az egész emberiséget. Mert nem kevesebbről van itt szó, mint magáról az emberiség jövőjéről.

A világstatisztikából pontosan megállapítható a földkerekség szén-, olaj- és más energiatermelő anyagok évi szükséglete, illetve fogyasztása. De ebből a statisztikából megállapítható az is, hogy a technika fejlődésével rohamosan, szinte ugrászerűen emelkedik az ásványi energiaanyagok kiemelése és fogyasztása. A tempó egyre fokozódik, modern korunk jelszava a „minél több energiát” — veszedelmes helyzet elé állította a civilizációt. Az automobil-, repülőgép-, hajó- és vasútipar az utolsó öt év alatt többet termelt, mint az azeiőttl ötven vagy száz év alatt. Millió és millió motor issza, fogyasztja, nyeli a föld energiatermelő kincseit, az olajat, petroléumot és benzint, millió és millió gyári üzem falja a „fekete gyémántot”, a szenet, közgazdászaink és tudósaink pedig hasztalan osztanak szoroznak és számolnak, kénytelenek ridegen kimondani a vakót: ha az energiahiány tempója nem szűnik, ha a nekiiramodott technikai fejlődési folyamat meg nem torpan, ha a tudomány kellő időben nem gondoskodik új energiaforrásokról, bajba jut a civilizáció, elpusztul a világ!

Geológusaink megközelítő számításokkal mutatnak rá a megdöbbentő tényre, hogy a jelenlegi fogyasztásnak mostani tempóban való emelkedése mellett a föld gyomrában levő szénkészletek kétszáz év alatt, az olaj- és a petroléumforrások pedig százötven év alatt teljesen kimerülnek, elfognak.

Felejtődik a kérdés: Mi lesz azután?

El kell-e pusztulnia a világnak energiaforrások hiányában?

Új korszak kezdetét jósolják a tudósok

Nos, megnyugtathatjuk a legsötétebb pesszimistákat is, egyelőre nincs semmi aggodalomra ok. Amíg a természeti erők egyensúlya egy esetleges világkataklizma folytán fel nem borul, amíg hő, víz, szél és elektromosság, mint fizikailag önmagukban kiaknázhatatlan energiaforrások rendelkezésre állanak, addig nem fenyegeti veszedelem a civilizációt és az emberiséget.

Komoly veszedelemről tehát nem kell tartani — mondják a tudósok is —, mert a technika fejlődésével lépést tart a tudomány és ebből következik, hogy a kettő együtt viszi előre a civilizációt. A tudomány már számolt a bekövetkező világeseményre, már évtizedekkel ezelőtt realizálta a megoldhatatlan ténny — az energiaanyagok kiapadásának tényét — és minden figyelmét arra fordította, hogy mielőbb felkutassa az új energiaanyagokat. Ma pedig, ha kissé körülnézünk a világsajtóban, ha forgatjuk a természettudományi közlönyök lapjait, roppant érdekes anyag tárul elénk. A világ új korszak küszöbére érkezett és ez a korszak, amit a jövő embere valószínűleg „energiakorszak”-nak fog elnevezni, két-három évszázad alatt átforgatja a világ mostani képét.

Az idők előszelét ma még csak azok érzik, akik az idevonatkozó tudományokkal foglalkoznak, de tárgyilagosa és egyszerű ember is könnyen megérti, hogy az új korszaknak el kell következnie. Mégpedig oly hamar és oly rohamos időbeli mértékben, mint amilyen mértékben apadnak a világ energiaforrásai, mint amilyen mértékben új erőforrásokról gondoskodik a tudomány.

Az átalakulási folyamat máris kezdetét vette. A tudomány mai fejlettsége mellett szinte bővelkedik az új energiaforrások létesítésének ötleteiben és ezek az ötletek ma már nagyrészt gyakorlati megvalósítás stádiumába is jutottak. A nap, mint

hő- és fény-rezervoár, a tengerek árapály-dagály-nivőkülönözete, a szél, mint mozgató és hajtóerő, a vulkánok gőze és források hőfoka mint fűtőanyag, a levegőben lévő elektromosság, mint kész energia, amit csak tárolni kell, mind, mind olyan források, amelyek nemcsak pótolni, hanem föllőzni is képesek évezredekre a világ energiaszükségletét. Amerikában egymásután építik a hatalmas vízduzzasztó gátakat és a vizesékek természeti erejét elektromos dinamók meghajtására már évtizedek óta használják. És még hány új fűtőanyagot, vizes és létesíthető a világ minden részében ha szükség lesz majd azokra? A folyóvizek sodra, esése és mesterséges szabályozása kimeríthetetlen mennyiségű energiát képviselnek.

Az az energia pedig, amit a nap hő és fény alakjában szór a ma még ásványi anyagokban dúllakodó földünkre, 500 billió lóerőt képvisel percenként! Ez a kiapadhatatlan energiaforrás egyedül is képes volna pótolni a világ egész szénkészletét. Ha figyelembe vesszük, hogy a föld évi széntermelése körülbelül másfélmilliárd tonna, könnyen kiszámíthatjuk, hogy ez a mennyiség mindössze 325 millió lóerőt képvisel energiában. Már pedig mi ez a nap percenkénti 500 billió energiájához képest? A tudósok feladata, hogy ennek a fantasztikus energiamentiségnek gyakorlati kiaknázásához elvezessék az emberiséget.

A nap energiahasznosításának gondolatával már 450 évvel ezelőtt foglalkoztak a tudósok. Jerson angol tudós volt az első, aki prizmasüvegen keresztül gyújtásra felhasználta a napsugarakat. A páncél felfedezője: Ericson pedig már 1868-ban készített olyan szerkezetet, amelynek segítségével a napfényt hasznosító energiává alakította át. Most legutóbb Kaliforniában pedig felfedezték a világ legnagyobb napfény-energia telepét, ahol az 1500 darab tükörről összerakott gyűjtőlencsék segítségével 8000 Celsius hőfokot termelnek ki a napsugarakból. Akkorra hőség ez, amely mellett könnyen olvad az arany és platina is. Az ekként felfogott és sűrített fényenergiával vizet forralnak és gőzt fejlesztenek, egész sor ipari üzemet táplálnak, anélkül, hogy egyetlen deka szénre volna szükség.

A levegő elektromosságának hasznosítása ma már szintén nem probléma. Óriási szivóantennák és speciális fémgömbök segítségével a levegőből ki vonhatók és levezethetők azok az energiák, amelyeket mi villámkiülés alkalmával látunk, de amelyek akkor is jelen vannak a levegőben, amikor viharfelhőknek nyoma sincs az égen. A levegőből nyert elektromos energia megfelelő átforgatással éppen úgy felhasználható világitásra, erőmeghajtásra, mint a mesterségesen termelt elektromos energia. Hogy az energia előállításának ez a módszere még nem terjedt el, annak egyetlen oka, hogy a kitermelés ma még nem elég gazdaságos. Svájcban a Monte Generesón már föllélt az első olyan berendezés, amely harminckét község és város világitását látja el a levegőből és kétségtelen hogy a technikai eszközök fejlődése mellett, pár évtized alatt az ilyen elektromos centrálék egész sora fog létesülni a világ minden táján, hogy a rohamos szénfogyasztást csökkentsék.

Es az atom-energia!...

Mindezek a lehetőségek és tudományos kísérletek szinte eltörpülnek a jövő évtizedek legmerészebb energiakitermelési problémáira: az atomrobbantással fölszabaduló energiák hasznosításának problémájára. Tudjuk, hogy az atomokban óriási energiák vannak fölhalmozva és ismeretesek azok a számítások, amelyek szerint néhány grammnyi elembe foglalt atomoknak robbantása által fölszabadított energia bőségesen elegendő volna a világ összes tengeri hajóinak fűtésére, vagy a világ összes jéghegyeinek megolvasztására. Amerikában a newjersey-i egyetemen Winghlied professzor és Berlinben Hejnrich von Schultze komoly és nagyhorderejű eredményeket értek el az atomrobbantás terén és az eddig még szigorúan hét lakat alatt őrzött eljárási móddal sikerült higanból aranyat, mangánból platinát előállítani.

Ma még talán nincs gyakorlati értéke az atomenergia fölszámolásának de hamarosan elkövetkezik az idő, amikor a világ energiaszükségletét a rádiuméhoz hasonló sugárzással, a láthatatlan energiákkal fogják pótolni. A tudósok boszorkány-

konyhájában, a laboratóriumok mélyén, lázas, idegölő munka folyik, hogy a világ kulturáját megmentő problémák mielőbb valósággá váljanak. Az eredmény pedig, ha késik is, bizonyos, hogy nem fog elmaradni.

Milyen lesz az új korszak?

A Föld ásványi energiaforrásainak eltűnésével átalakul, megváltozik a világ képe. Eltűnnek a gyárkémények s a nagyvárosok robotoló ezrei már nem ismerik a füst és korom, az autók és motorok gázainak orrfacsaró bűzét. Ideget nem őrli a motorok repülőgépek fűsikettítő lármája, mert a robbanóanyagok, az olaj, gáz és benzin helyett az elektromos áram hajtja a járműveket, elektromos erő röpti az ezerkilométeres gyorsasággal száguldo járműveket. A háztartásokból eltűnik a világitó és fűtőgáz, a szén és a korom, fölváltja helyét a hőszugárzó készülék és kényelmeit, tisztaságot szolgáló ezernyi más találmány.

Az energiatalepek 99 százaléka elektromosságot szállít és ezek a telepek az üzembentartásukhoz szükséges energiát a Nap sugárzásából, a levegőből és a tengerek hőfőkülönözeteiből nyerik.

Az ember pedig ismét közelebb jut egy lépéssel örök céljához: lerázza magáról a munka és robot nyűgét, mert azokat az energiákat, amelyeket ma még használni kénytelen, átruházza a gépre és az elektromosságra, amelynek ő az ura és páncsolója. Tudósaink már megtalálták a „bölcsék követ”. És építik a kultura és haladás örök épületét, hogy a fény és a világosság soha ki ne aludjon.

Willant Rezső.

Színház

„Nincsenek véletlenek”

Új szerző diadala a budapesti Belvárosi Színházban

Budapestről jelentik: Fiatal, ugyszólván ismeretlen színpadi író, Solt Endre ugrott ki diadalmasan a Belvárosi Színházban. Egy csapással legkiválóbb színpadi szerzőink közé lépett. Fiatalsága — mindössze 21 esztendő — üdítően mosolyog ki a dialógusok édes optimizmusából. Amde e jókedvtől duzzadó darab megcsinálása olyan briliáns, hogy akármelyik rutinos író megirigyelhetné érte. A bűbajos, tehetséges és szellemes vígjáték magasiskolája a frappánsan előviharzó fordulatoknak, a burleszk helyzeteknek s a hallatlanul mulatságos humornak.

Mosolygós derűvel gurul a darab meséje. Amely arról szól, hogy Simkó Alajos, a rigolyás negyvenes patikus nőül vette Ács Klárit, az aranyos kis gyermekkertész nőt. A nászajándékok közé bekerül egy nagyértékű briliánsgyűrű, a menyasszonyt kompromittáló levél kíséretében. Alajos persze nagy patáliát csap és Alajosné menyasszonyi ruhában, mirtusszal a fején, esküvője napján nekiindult egyedül az éjszakai Budapestnek, hogy bebizonyítsa ártatlanságát. A darab hat, kacagtatóan fergeteges képen át azt a végtelenül mulatságos és kedves éjszakai hajszát mutatja be, amely meglepő módon végződik.

Az előadás oly remek, mintha filmet vetítenének amerikai sztárokkal. Turay Ida, az éjszakai végigszáguldo, riadt menyasszony, még sohasem volt ily aranyos, természetes és kacagtató. Valóságos humorba öltözött tündér, akinek minden szava, minden mozdulata derű. Édes egyszerűségben, bűbajos esztelenségben elragadó és utóérhető. Szilassy László a fővárosi színpadok talán legrokonszenvesebb fiatal színésze. Ha férfira el lehet mondani, hogy bájos, akkor illik rá ez a jelző. Elegáns, hamisítatlan úri levegőt teremt maga körül s szerepét léttel, valósággal tölti meg.

Ragyogó színtöltja az előadásnak Góth Sándor, ez a nagy alakítóművész, aki egy franciánul beszélő attase szerepében brilliroz. A darab ötletes, kitűnő rendezése szintén az ő érdeme.

Nagy György minden mozdulata és szemvillanása elképesztően mulatságos. Ez a kiváló komédiás az ujdonsült pedáns férj szerepében megtestesülése a vaskalapos nyárspolgárnak.

Mihályfi remek képviselő. Simonyi Mária elegáns nagyvilági hölgy. Soltész Annie mulatságos, mint mindig. Ezeken kívül Baróthy, Boray, Pálóczy, Simon Zsuzsi, Harsányi Ilona, Raffay Blanka, Harszthy Mici, Kiszely Ilona, Gál, Benkő, Gonda, Mialáry, Laczkó, Szemere s a színpadon vídában nyüzsgő többi egytől-egyig pompás szereplő járul hozzá a szenzációs ujdonság sikeréhez.

Gara Zoltán káprázatos díszleteket komponált. A szezon vége felé megszületett az esztendő leghangosabb vígjátékikere. Olvasóinknak, akik Pestre rándulnak, melegen ajánljuk nézzék meg. Feledhetetlenül mulatságos élményben lesz részük.

*Aranyér ellen
Goedecke féle Anusol!*

SPORT KÖZLÖNY

A nemzeti bajnokság táblázatai a tavaszi eredmények alapján

Az összesített táblázaton a Ripensia vezet, az AMEFA a harmadik, a Gloria a negyedik

A nemzeti bajnokság összesített táblázatán a Ripensia áll az élen 30 ponttal. Az AMEFA a harmadik, a Gloria pedig a negyedik helyen fekszik. Az összesített táblázaton a következő a helyzet:

Ripensia	18	15	0	3	63:25	30
Venus	17	12	3	2	59:16	27
AMEFA	17	11	2	4	45:25	24
Gloria	18	9	6	3	41:24	24
Victoria	16	10	3	3	39:20	23
F. C. Rapid	16	10	2	4	35:16	22
Phönix	17	9	2	6	30:27	20
Unirea-Tricolor	17	6	6	5	32:34	18
Chinezul	16	8	1	7	51:34	17
Juventus	16	6	4	6	25:29	16
Sp. Studentesc	15	6	3	6	27:29	15
Universitatea	16	6	2	8	29:46	14
Vulturii	18	6	2	10	24:41	14
CAO	17	5	4	8	27:32	14
ACFR	17	4	3	10	24:41	11
Dacia Unirea	16	4	2	11	21:45	10
Crişana	16	4	1	11	21:34	9
Jiul	16	3	3	10	18:42	9
Olympia	17	2	5	10	13:36	9
Dragos Vodă	17	4	0	13	26:54	9

Ha összeállítjuk a nemzeti bajnokság két külön csoportjának táblázatát csak a tavaszi eredmények alapján, akkor azt látjuk, hogy az első csoportban az FC Rapid, a Victoria és az AMEFA szereztek 11—11 pontot, utánuk a múlt évben még B)-ligás csapat, a Phönix következik a sorrendben. Az első csoport táblázatát, amelyet a tavaszi eredmények alapján állítottunk össze, a következőkben adjuk:

F. C. Rapid	7	5	1	1	15:3	11
Victoria	7	5	1	1	13:6	11
AMEFA	8	5	1	2	18:15	11
Phönix	8	4	2	2	14:11	10
Chinezul	7	3	1	3	18:14	7
Unirea-Tricolor	8	2	3	3	12:18	7
CAO	8	2	2	4	9:14	6
Olimpia	8	1	4	3	7:8	6
Dacia Unirea	8	2	1	5	9:18	5
Jiul	7	0	2	5	6:14	2

A B)-csoportban érdekes a helyzet, a Ripensia két tavaszi pontvesztéssel került az élre, míg a Gloria a tavaszi szezonban nagyszerűen szerepelt csapata a második helyre került, megelőzte a Venust. Ezzel megdőlt az a feltevés, hogy a Gloria nem tavaszi csapat, ez az együttes most igazán szép teljesítménnyel rukkolt ki a tavaszi fordulóban is. Az ősszel biztos bajnoknak látszó Venus csapatának a tavaszi eredmények szerint elfoglalt harmadik helyéből is látható, hogy ez az együttes milyen formahanyatláson ment keresztül. A B)-csoport tavaszi eredmények szerinti táblázata a következő:

Ripensia	9	8	0	1	25:8	16
Gloria	9	5	3	1	16:9	12
Venus	8	4	2	2	21:4	10
Sp. Studentesc	6	4	1	1	13:7	9
Vulturii	9	3	2	4	13:19	8
Juventus	7	2	3	2	9:10	7
Universitatea	7	2	2	3	9:17	6
Crişana	5	2	1	3	9:12	5
ACFR	8	1	1	6	8:23	3
Dragos Vodă	8	1	0	7	11:25	2

A hátralevő ellenfelek a nemzeti bajnokságban

A nemzeti bajnokságban a hátralevő ellenfelek a következők:

- Első csoport:**
AMEFA: Olimpia ellen Aradon.
Victoria: Jiul ellen Petrosaniban, az FC Rapid ellen Clujon.
FC Rapid: Dacia Unirea ellen Bucurestiben, a Victoriával Clujon.
Phönix: Unirea Tricolor ellen Baia Maren.
Unirea Tricolor: A Phönix ellen Baia Maren.
Chinezul: CAO-val Oradean, a Jiul csapatával Petrosaniban.
CAO: A Chinezul együttesével Oradean.
Dacia Unirea: FC Rapid ellen Bucurestiben.
Jiul: Victoriával Petrosaniban, a Chinezullal Petrosaniban.
Olimpia: AMEFA ellen Aradon.
Második csoport:
Ripensia: Lejátszotta valamennyi mérkőzését.
Venus: Crişana ellen Bucurestiben.
Gloria: Lejátszotta valamennyi mérkőzését.

Juventus: Sportul Studentesc és az Universitatea ellen Bucurestiben.

Sportul Studentesc: Juventus ellen Bucurestiben, a Crişanával Oradean, az ACFR ellen Bucurestiben.

Universitatea: Dragos Vodă ellen Clujon, a Juventus ellen Bucurestiben.

ACFR: Sportul Studentesc ellen Bucurestiben.

Crişana: Venus együttesével Bucurestiben, a Sportul Studentesc ellen Oradean.

Dragos Vodă: Universitatea ellen Clujon.

A nemzeti bajnoki mérkőzések játékvezetői

Bucurestiből jelentik: A központi futballbíró bizottság a következő bíróküldést eszközölte a nemzeti bajnokság keddi fordulójára:

- FC Rapid—Dacia Unirea, bíró Morar dr.
CAO—Chinezul, bíró Mitty Niculescu.
Jiul—Victoria, bíró Emil Kroner.
AMEFA—Olimpia, bíró Raab Timisoara.
Phönix—Unirea Tricolor, bíró Russu dr.
Juventus—Sportul Studentesc, bíró Hurniade.
Venus—Crişana, bíró Mielu Petrescu.
Universitatea—Dragos Vodă, bíró Soran.

— Fritz vezet a góllövő listán. A nemzeti bajnokság góllövő listáján Fritz vezet. Az élcsoportban a következő a helyzet: 21: Fritz (Gloria), 18: Thierjung (Chinezul), Bodola (Venus), 17: Bindea (Ripensia), 16: Humis (Venus), 15: Marcu (Ripensia), Cociuban (Victoria), 14: Iordache (Unirea Tricolor), 12: Perneki (AMEFA), 10: Petea Vâlcoy (Venus).

A válogatott csapat edzőtársa a Phöbus átutazott Aradon

A Jugoszlávia ellen készülő válogatott csapatnak mint ismeretes a budapesti Phöbus lesz az edzőtársa csütörtök délután Bucurestiben. A Phöbus kedden este utazott át Aradon. A határállomásnál Gudbroth Pál az AMEFA intézője, a szövetség megbízásából fogadta a csapatot.

A Phöbus a következő játékosokkal utazott Bucurestibe: Juhász, Fekete, Weber, Törös, Megyeri, Komáromi, Béki, Szikár, Solti, Turay II., P. Szabó. A csapatot Barna Sándor alelnök és Bányai edző kísérik. A Phöbus együtteséből tehát hiányzik Csikós, a válogatott kapus és Gombkötő, akik elfoglaltságuk miatt nem tudtak Bucurestibe utazni, de mint a budapesti csapatnak a vezetői kijelentették, amennyiben Aradon játszanak az AMEFA ellen, akkor ez a két játékos is a csapat után utazik.

Barna Sándor alelnök munkatársunknak a következőket mondotta:

— Nagyon örülünk a román szövetség kitüntető meghívásának és reméljük, hogy mint a múltban, úgy most is megelégedünk a várakozásnak.

Fekete, a csapat kitűnő háttvédjátékosa lemaradt a vonatról Szolnokon és így kénytelen volt a következő vonattal Bucurestibe utazni.

Tartósan javul Buibás állapota

Ismeretes, hogy Buibás, az AMEFA háttvédje, a csapat közvetlen védelmének erőssége, a Victoria elleni mérkőzésen súlyos tokszallagszakadást szenvedett. Most Clujról érkező hírek arról számolnak be, hogy Buibás a javulás útján van, már járni is tud és orvosi vélemény szerint az őszi szezonban ismét futballozhat.

— Hertzka magyar futballbíró vezeti a Románia—Jugoszlávia mérkőzést. Bucurestiből jelentik: A román és jugoszláv szövetségek között megállapodás jött létre a vasárnapi válogatott mérkőzés játékvezetőire vonatkozóan. Eszerint a válogatott mérkőzést Hertzka, az ismert magyar futballbíró vezeti.

— A hét tizenegye. A „Gazeta Sporturilor” összeállította a hét tizenegyet, amely a következő: Iordachescu (Venus) — Siera (Venus), Felecan I. (Victoria) — Bărbulescu (Venus), Dobra (Gloria), Beffa (Venus) — Bindea (Ripensia), Szántai (Victoria), Auer (FC Rapid), Bodola (Venus), Gică Popescu (Sportul Studentesc).

Az Arad—bradi vonat elé vetette magát egy nyugdíjas csendőraltiszt

Bala de Criş—Körösbányáról jelenti tudósítónk: ILLYÉS Mihály nyugalmazott csendőrmester tegnap délután az Arad—Bradi vonat elé vetette magát. Öngyilkossági szándéka nyilvánvaló volt, mert pontosan akkor, amikor a vonat mozdonya előtte robogott, ugrott a mezdony elé. Az öngyilkos nyugdíjas csendőraltiszt csodálatraméltó hidegvérrel hajította végre tettét. A vonat érkezését a sínpar közelében, bokrok közé bujva várta meg és megmielőtt végzetes tettét elkövette volna, levette a kabátját. A szerencsétlen embert olyan súlyosan összevagdalta a vonat, hogy másfél óraj kinődés után elvérzett.

Gondtalan élvezetet, mindenki vágyát biztosíthatják kizárólag a csodálatos Brilliant-Extra-Primissima és Luxus-Silkent-főmesterművészek.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az angol-francia tanácskozásokon hozott feltűnéstkelő gazdasági-jellegű határozatok

— Franciaország és Anglia nagyarányú bevásárlásokat eszközöl Csehszlovákiából, Romániából és Magyarországból

A közelmúlt napokban lefolytatott angol-francia tanácskozások egyik legérdekesebb részletét azok a gazdasági jellegű határozatok képezik, amelyeket most hoztak nyilvánosságra. A francia miniszterek ugyanis londoni tanácskozásaik során arra világítottak rá, hogy a középeurópai államoknak, így elsősorban Csehszlovákiának, Romániának és Magyarországnak jelentős gazdasági előnyöket és segítséget kell biztosítani és ez által kell növelniük vásárló erejüket. Mindenekelőtt arra vonatko-

zón hoztak határozatot, hogy Anglia és Franciaország az eddigénél lényegesen nagyobb mennyiségű búzát, cukrot és más nyersanyagot vásároljon a középeurópai államokból. Szó van nagyobbarányú textil- és petróleum-vásárlásokról is.

Ezek a nagyarányú nyersanyagvásárlások Anglia és Franciaország részéről már a közeljövőben megindulnak Csehszlovákiában és a délkelet-európai államokban.

Külön építkezési alapot létesítenek a belügyminiszteriumban

A Monitorul Oficial május 3-iki száma rendelet-törvényt közöl, amelynek értelmében a belügyminiszteriumban külön alapot létesítenek az építkezések céljaira. A rendelet-törvény megerősíti a belügyminiszterium ama korábbi rendelkezését, amelynek értelmében ennek a miniszteriumnak szervei az alábbi illetékeket hajtják be: a) Különböző különleges illetékeket ama éjszakai helyiségek tulajdonosaitól, amelyeket záróra után is nyitva tartanak. b) Sürgősségi illetéket, amelyet a rendőri ellenőrzés alá eső idegen állampolgárok fizetnek. c) Ugynevezett „benevol”, tehát, nem kötelező illetéket, amelyet az idegenellenőrző szolgálatnál hajtának be. d) Bélyeg, amelyet minden olyan kérvényre alkalmaznak, amelyet a rendőrséghez intéznek. Külön építkezési alapot létesítenek a belügyminiszteriumban, amelyet a fentemlített illetékekből, valamint ama pénzbírságokból táplálnak, amelyeket az idegenellenőrzésről szóló törvény alapján hajtának be. A fentemlített illetékek nagyságát a jelen rendelet-törvény végrehajtási utasítása állapítja majd meg. A befolyt összegek ellenőrzését külön bizottság végzi.

Tárgyalások a Romániában lévő osztrák schillingek beváltásáról

Azokat, akik schilling-bankjegyekkel rendelkeznek, izgalommal töltötte el az a körülmény, hogy a Banca Nationala mindeddig nem fogadatosított semminemű intézkedést az effektív schillingek beváltására. A német Birodalmi Bank tudvalévően úgy intézkedett, hogy az effektív schillingek becserélése május 15-ig történik. Az érdekeltek felvilágosítása végett közlik, hogy a Banca Nationala erre a határidőre vonatkozóan mindeddig semminemű hivatalos értesítést nem kapott sem a német Birodalmi Banktól, sem pedig a volt osztrák Jegybanktól. Egyébként május 10 és 15-ike között román küldöttség indul Berlinbe, mely az új kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalásokon kívül megbeszéléseket folytat az osztrák schillingek beváltásával kapcsolatban is.

Megemlítjük még, hogy osztrák schillinget Németországba, illetve a régi Ausztria területére bevinni, vagy onnan kivinni szigorúan tilos. Azok, akik Ausztriába utaznak, legfeljebb 45 schillinget vihetnek magukkal. Ennél nagyobb összegek bevitelére külön engedély szükséges, amelyet a német követség útján lehet beszerezni.

= Vasárnap tartja meg közgyűlését az Arad és Vidéke Fűszerkiskereskedők Szindikátusa. Május 8-án, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg XII. évi közgyűlését az Arad és Vidéke Fűszerkiskereskedők Szindikátusa a Kereskedelmi Testület nagytermében. (Aradi Általános Takarékpénztár-épület, II. lépcső, I. em.) Mivel a régi vezetőség mandátuma lejárt, a közgyűlésen sor kerül az új vezetőség megválasztására.

Új árak, árfolyamok

Az állampapírok piacán szilárdulás volt továbbra is tapasztalható, míg a részvényt piac lángha, a „Renta 1933.” árfolyama 62 és háromnyolcadról 64 és félre, a Consolidarea árfolyama 43-ról 43 és félre, a Stabilizarea árfolyama 51 és háromnyolcadról 53 és háromnyolcadra, a Desvoltarea árfolyama pedig 50 és egynegyedről 52 és félre emelkedett. A részvények árfolyamaiban enyhé lanyhulás tapasztalható.

*

A constantai gabonapiacra egy vagon 77 kufajsúlyu búzáért 54.250 lei fizettek.

*

București-i hivatalos árfolyamok. Az alábbi számok a Banca Nationala eladási árfolyamait tüntetik fel. Zárójelben az árfolyamokat a 38 százalékos felár hozzászámításával közöljük. Francia frank 3.15 (4.35), angol font 502 (692.76), dollár 100.65 (138.90), olasz lira 5.1966 (7.172), holland forint 55.95 (77.21), csehszlovákia 3.51 (4.84), zloty 19.05 (26.29), dinár 3.05, pengő 27.50, osztrák schilling 24.50, sváici frank 23.15 (31.95).

Rendelet a hatósági orvosok működéséről

Bucurestiből jelentik: Az egészségügyi minisztérium az alant következő rendeletet adta ki: Az egészségügyi kerületi vezérfelügyelők naponta kötelesek ellenőrizni alárendeltjeik működését és az erről készült feljegyzéseket minden hó végén jelentés kíséretében tartoznak felterjeszteni a minisztériumba.

A megyei és városi főorvosok minden hó elején kötelesek a vezérfelügyelőséggel együtt elkészíteni az inspekciók sorrendjét és ezen a megállapításon, amit írásban fektetnek le, változtatni nem lehet. A körorvosok épp úgy, mint a megyei és városi főorvosok, tartoznak havi jelentést készíteni az elvégzett inspekciókról.

A vonat elé vetette magát a bazargici gyilkos diák

Bucurestiből jelentik: Bazargicban Ion Nicolaescu, a mezőgazdasági iskola huszéves tanulója megölte az ottani kórház ötvenéves gondnokát, Cimpoerut. Nicolaescu három hónapon át feküdt a bazargici kórházban betegen és gyógyulása után a kórházi főorvos megfogadta a kórház kertjének gondozására. A fiatalember összebarátkozott a gondnokkal és hétfőn este is barátságosan beszélgettek. Egyszer csak, nem lehet tudni, mi okból, Nicolaescu lelötte a gondnokot, majd a tizenkétféle méter magasból az ablakon át az udvarra ugrott. Csodálatosképpen semmi baja sem történt és elmenekült. Később a Bazargic-Constantai motorosvonat elé vetette magát és az halálra gázolta. A nyomozást folytató ügyész véleménye szerint Nicolaescut mások biztatták fel a gyilkosságra s a nyomozás ebben az irányban folyik. Azt hiszik, hogy a gyilkosság értelmi szerzője egy fontos társadalmi állást betöltő személy.

Az állampolgársági lajstromból törölt

aradi lakosok névjegyzékének folytatása

Az aradi járásbíróság egynapos szünet után ma folytatólagosan közli azoknak az állampolgároknak névsorát, akiknek az állampolgársági lajstromból való törlését elrendelték.

D-betű: Dávid Ilona, Dávid Piroška, Dávid Jakab, özv. Davidovics Mózesné, özv. Deichner Lipótné, dr. Dénes Jakab, özv. Deutsch Andorné, özv. Deutsch Kálmáné, Deutsch Ede, özv. Deutsch Józsefné, Deutsch Gyula, Deutsch Máté, Deutsch Mór, Deutsch Mór, Deutsch Sámsonné, özv. Deutsch Sámuelné, Diamant Jenő, Dick Julia, Ditrichstein Mór, Daubner Henrikné, özv. Domschitz Lászlóné, Deichlinger Ferenc, Deichlinger Lajos, Deichlinger Márton, Deichlinger Regina, Deutsch Mária Irma, Dani János, özv. Dániel Dávidné, Dávid Vilmos, Davidovits Lipót, Deutsch Ferenc, Domán Ignác.

E-betű: Ehrenfeld Anna, Eibenschütz Emil, Ecker Márton, özv. Éles Árminné, Éliás Katalin, özv. Éliás Lipótné, Engel József, özv. Engel Zsigmondné, Engl Henrik, Engländer Sámuel, Erdős Erzsébet, Éliás Jakab.

F-betű: Fábrián Adolfné, Falus József, özv. Farkas Ferencné, Farkas Salamon Lajos, Fehér Gyula, özv. Feigenbaum Árminné, Feinkuchen Lisman, Fekete Jakab, özv. Feld Mórné, Fellner Szidónia, özv. dr. Fényes Sámuelné, Fenyő László, özv. Fenyves Józsefné, Fenyves Mayer, Fettmann Fanny, Fischer Adolf, Fischer Adolf, Fischer Béla, Ferenc Bernát, özv. Fischer Nándorné, Fischer József, Fischer Manel, Fischer Margit, özv. Fischer Mórné, özv. Fischer Sámuelné, özv. Flamm Lipótné, özv. dr. Fleischer Sámuelné, Fleischmann Herman, Fleiszig Sámuel, Flesch Ignác, Földes Adolf, Freud Fülöp, özv. Freud Zsigmondné, özv. Fried Adolfné, Fried Ignác, özv. Fried Márkné, Fried Miklós, Fried Sámuel, özv. Friedelstein I.-né, özv. Friedländerné, Friedmann Adolf, Friedmann Béla, Friedmann Eszter, Friedmann Izidor, Frisch Miksa, Frischmann József, Fuchs Ignác, Fuchs Márton, özv. Fuchs Mórné, Fürbacher Péter, Funkelstein József, Führer Simon, özv. Farkas Áronné, Fehér Aladár, Fein Alajos, Fein Irén, Fogel Ignác, Frigyes Olga, Fried Adolf Abraham, Friedmann Jetty, özv. Frank Józsefné és Fenyő Jenő.

— Folytatjuk. —

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Rendszeres hajójáratok

Északamerika, Kanada, Közép-amerika, Kuba-Mexiko, Dél-amerika, Keletázsia, Ausztrália és Hollandiába

Tengeri utazások

Üdülést és sok örömet nyújtanak! Földközi-tengeri utazások tavasszal és ősszel, Északi-tengeri és atlanti-szigeti utazások, Nyugatindiai utazások, Világkörüli utazások, Utazások Afrika körül valamint olcsó tengerentúli tanulmányi utazások

Felvilágosítások, prospektusok díjmentesen kaphatók a

Hamburg-Amerika Linie S.A.R.

képviseleténél:

Künstler utazási iroda
Arad, Bul. Regina Maria 24.
Telefon 10-86

Rádióműsor:

— Romániai műsorszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 5.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezeken. Utána háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, vizállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny gramofonlemezeken. Vegyes zene. A műsorban a következő szerzők művei: Saffi-van, Lanner, Nevin, Delibes, Pesset, Eberle, Joh. Strauss. 14.15: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A déli hangverseny folytatása. Román zene. 14.45: Ion Fazlá mandolinhangversenye. 15.15: Sport. Közlemények. Idegen aktuálisok. 18: Gyermekek órája. „Az óriás és a gyermekek” (Wilde Oscar műve után). Mozartzene. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: A Columbia-jazz-zenekar hangversenye. 20.10: Indra Huskova előadása a cseh szlovák irodalomról. 20.30: Kétzongorás hangverseny. Előadók: Hilda Jerea és Tassia Dumitrescu. 21: A szimfonikus hangverseny műsora. 21.15: Szimfonikus hangverseny. Szünetben (22.05—22.20): hírek, sport. 23.20: Gramofonlemezek. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Örmény elbeszélők. (Felolvasás). 11.45: A háztartás racionalizálása. (Felolvasás). 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12.15—12.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 13: Déli harangszó. 13.05: Eugen Stepat és orosz balalajkazenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.10: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.15—15.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16.30—17.40: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: A rádió szalonzenekara. 18.50: A török zene. (Hanglemezek). 19.25: A Szegedi Tanárképző énekara. 20: Baromifenyvesztési időszéri tanácsadó. 20.15: A rádió külügyi negyedórja. 20.30: Rácz Béla és cigányzenekara. 21.30: Pekár Gyula emlékest. 22.15: Hírek. időjárásjelentés. 23: Hanglemezek. 24: Német költemények. 0.30: Illiczky László és jazz-zenekara játszik. Éjjel 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 14.30—15.30: Hangverseny. 19.30—19.55: Angol nyelvoktatás. 20—20.15: Cigányzenekar. 20.30—20.55: G. Réthy Pál sakkelőadása. 21—21.25: Szent István művészei. 21.30—22.30: Hanglemezek.

PÉNTEK, MÁJUS 6.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezeken. (Részletek a következő szerzők műveiből: Santegini, Balz, Czibulka, Lincke, Offenbach, Humperdinck). Utána háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, vizállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. Fimzene gramofonlemezeken. 14.15: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

14.30: A déli hangverseny folytatása. Gramofonlemezek. 15.15: Sport. Közlemények. A nap visszhangja. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.15: A Petricá Motol-zenekar játéka. Román dalok és táncok. 20.10: Rádióegyetem. Előadás Babeş professzorról és műveiről. 20.30: A rádió szimfonikus zenekarának hangversenye. 21-20: Cs. Táusán felolvasása. 21.35: A hangverseny folytatása. A zongorakiséretet Rodica Souzo látja el. 22.30: Hírek. Sport. 22.45: Az Hiescu-zenekar szórakoztató hangversenye az egyik étteremből. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Amerika tanul Európától. (Felolvasás). 11.45: Milyen sportot üzzön a nő? (Felolvasás). 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12.15—12.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: A rádió szalonzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.15—15.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 15.35: Hírek. 16.30—17.40: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 18: Cigányzene. 18.50: Sportközlemények. 19: Az európai fegyverkezés okai. 19.25: Bacskai Erzsébet zongorázik. 19.55: Három Ardeal—erdélyi költő. April Lajos, Reményik Sándor és Tompa László verseit elmondja Kiss Ferenc. 20.35: Nagy Olivér mesterhármóniumon játszik. 21: Halló, itt rádió... A Rádióélet rejtvényfelőrája. 21.30: Hírek. 21.50: Rádióegyetem. 23.35: Időjárásjelentés. 23.40: Svéd kamaramuzsika. 0.15: Hírek angol nyelven. 0.20: Cigányzene.

Budapest II. 14.30: Az I. határozat zenekara. 19.30—19.55: Gyorsiróanfolyam. 20—20.25: Sebők Steji énekel zongorakisérettel. 20.30—20.55: A terézvárosi plébániatemplom. 21.50—23: Hanglemezek.

UJ KÖNYVEK

— „Gergely-lányok. V. emelet”. A pesti könyvelősről írt ebben a regényében Simán Erzsébet a mai Párisban. Talán ez az első írás, mely minden kerdőzés nélkül mutatja meg a Párisban élő névtelen magyarokat. Két pesti lány furcsa története ez, ahogyan könnyedén és mosolyogva kiharcolja magának mindegyik a maga kis helyét az álmos városában. Simán Erzsébetnek a Dante kiadásában megjelent új regénye — „Gergely-lányok. V. emelet” — nem romantika. Ugy látket benne az élet, hogy majdnem riportnak kellene nevezni. Művészien izgalmas riport két okos lányról, akinek valahogyan elindult az élete, mert élt muszáj. És amikor az ember becsukja a könyvet, még sokáig ott gomolyog előtte a Montparnasse, a Boulevard St. Michel furcsa forgataga, a Cafe Dome füstje, a Trois Quartiers-áruház lárma, minden, minden, az egész Páris, ahol két pesti lány elindította a maga kispolgári életét, de nem úgy, ahogyan azt Pesten megálmodta. Simán Erzsébet: „Gergely-lányok. V. emelet” regény Dante-kiadás. Ára kartonálva 138 lei, egészvászon kötésben 202 lei. Kapható minden könyvkereskedésben.

A szervezetben lerakódó, nehezen oldható mérgek a reuma okai

A húgysav-lerakódások, amelyek az izületekben kristály formában képződnek, az okai többnyire a reumának. Ha a legkisebb mozdulatra fájdalmak terjed, ha faj a keze és hasogató a lába, úgy tudja meg, hogy a húgysav csunya hegyes kristályai rakódtak le az izületekben és okozták ezen elviselhetetlen fájdalmakat. A húgysav-kristályok igen makacsok. Praktikusán szólva, nem oldódnak vízben, mert 4000 liter víz sem elegendő 100 gramm feloldására. Mégis két sónak, amely a Kruschen készítmény alkotórészei közé tartozik, megvan az tulajdonsága, hogy eltávolítja a kristályokat. De a Kruschen sók, amelyek tartalmazzák, segítik a vasakat, hogy funkciójukat rendszeresen teljesítsék. Az így módon feloldott mérgeket a szervezet könnyen eltávolítja. A Kruschen sók hatása könnyű, a reumában szenvedők megmentői. Tegyen egy hónapig kísérletet. Szedjen Kruschent és az eredmény meglesz! A fájdalmak eltűnnek! Ura kedvére és fájdalomtól mentesen mozoghat. Jobban fogja magát érezni, mint bármikor is valaha. Nagy üveg 96 lei, kicsi 60 lei.

Orezeanu Romulus

polgármester rendelkezései a kéményseprés városi kezelésbe való vételezése alkalmából

Orezeanu Romulus polgármester ma rendeletet adott ki, amelyben közli, hogy — mivel apritis elsejei hatállyal a város saját kezelésbe vette a kéményseprés — Arad város területén, valamint a külvárosokban — Micalacan, Bujacon és Subcetaten — kéményseprés és kéményvetést csak a város alkalmazottai végezhetnek. Így tehát magánszemélyek ilyen munkát nem fejthetnek ki. A lakosság nem engedheti meg, hogy magánszemélyek kéményseprését végezzék. A város alkalmazottait megfelelő igazoló iratokkal látta el.

A kéményseprési díjakat kizárólag a város hajthatja be szabályszerű nyugta ellenében az adóhivatali tisztviselők útján. Aki még is külföldi jogosulatlanoknak illetéket, ezt saját kárára és veszélyére teszi. A háztulajdonosok, a lakók illetve megbízottaik kötelesek a kéményseprésüket lakásukba beengedni, a kéményseprési munkálatok elvégzése végett. Minden kéményseprésnél külön e célra felírt könyv van, amelybe az elvégzett munkát bevezetik és ezt a háztulajdonos igazolja. Azokat, akik a fenti rendelet ellen vétnek, a közgazdasági törvény 140. és a városi kéményseprési szabályrendelet 35. szakasza értelmében 50 leitől 1500 lei-ig terjedő bírsággal és egy naptól egy hónapig terjedő elzárással sújtják.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

Hirdetésben 3 szó dominál Mily szépen fest-tisztít Hoszpodár!

Str. Eminescu 3. Indanthron festést vállalok Str. Stroiescu 13

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szóig csupán 20 lei. :: szó 2 lei

LEVÉLEZÉS

„Tavaszi álom” jelígre levél van, kérem átvenni. — „Keresem a párom”. 3345

„Szeretéből” jelígre levele van. 3343

„Tavaszi álom” jelígre levél van a kiadóban. Kérem átvenni. 3332

„Közeledik a nyár” jelígre levél van a kiadóban. 3336

ALKALMAZÁS

Dejárónó a délelőtti órákra ajánljuk. Minerva Farcas, Str. Desseanu 13. 3334

Intelligentes deutsches Fräulein wird gesucht bei Major Teodorescu. Vorzustellen zwischen 3 und 5. Piata Aradului No. 2.

LAKÁS

Minorita-palota közelében keresek szaraz raktárhelyiséget. Cimeket a kiadóba kérem.

Törvényszéki villasoros két négyszobás, összkomfortos lakás azonnalra kiadó. Földszint és emelet. Str. Dumbrava Rosie 7. 3344

Uccai 2 szoba, fürdőszoba használattal, elegánsan bútorozva, különbejárattal, külön-külön is kiadó. Str. Stroiescu 7. 3213

Főpostával szemben kétszobás, fürdőszobás és egy szobás, konyhás lakás kiadó. Str. Bratianu 13. 3340

VETEL—ELADÁS

Vályog és téglák eladó. Str. Nicu Filipescu 24. 3335

Varrógépet és gomblyukázó-gépet megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Kozmetikai felszerelés olcsón eladó. Cimeket a kiadóban. 3337

Eladó: esztergápad, prizmas, revolver, pad, prizmas, fűrőgép, satuk, villany-motor 1 HP, csiszoló-korongok, lyukas-tóprés, Fordson-tractork. Kaiser, Arad, Str. Gen. Grigorescu 4-6. 3339

Éttermek, vendéglők részére alkalmas takaréktűzhely acél váza eladó. Cimeket a kiadóban. 3342

Eladók:

Modern tüllfüggöny (stor), tüll asztalterítők, ecru és fekete tüll terítők filc-applikációval, nappalavakók díványpárnák és egyéb kézimunkák. FEKETE, Strada Cosbuc 34.

ELVÉTELEK

Szömörkényi Rezső műépítész irodáját Str. Dr. Ioan Nemeth 1., földszint, helyezte át. 3333

500.000 lei tőkével betársulnék, aktív közreműködéssel, meglevő jól bevezetett vállalatba, vagy főforgalmu üzletbe. Ajánlatot „Városi” jelígre Rudolf Mosse hirdetőbe, Arad.

Minden háznál legyen elegendő kenyér, világosság, megértés és egy gyári új kerékpár 2500 leiert, plusz gumai a Motorica-tól, Calea Banatului 10, és akkor teljes a családi boldogság. Eladás egyévi részletre is. Visszontelőknek engedmény. Vesszek és eladok ócska varrógépet, rádiót, kerékpárt és gyermekkoscsit.

Halálozások

elutazás, költözéskészből kifolyólag veszek készpénzért ócska butorkat, ruhaneműeket, ágyneműt, matracot, szőnyegeket, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket festményeket, hangszereket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlásholmit. — Vásárolok lakásban és padláson heverő bármilynemű felesleges holmit, lán-tomot stb. Vidékre is megyek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóba, vagy lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra házhoz jövök. Gojdu-ucca 5 Steiner Sándor.

Telefon 26-15. Telefon 26-15.

INGATLAN

VENNÉK KISEBB TÉGLA MAGÁN-HÁZAT Cimeket ármezgekölésével a kiadóba kérek.

Legujabb jelentéseink:

Leszállította a kamatlábat a Banca Nationala

— A bankok kamatja két százalékkal lehet nagyobb a Jegybank kamatjánál — Hatályon kívül helyezték a kényszeregyezési törvényt —

Bucurestiből jelentik: Csütörtökön rendelet-törvény jelenik meg a Monitorul Oficialban a kamatok új megállapításáról.

A törvényes évi kamatot polgári ügyekben egy százalékban, míg kereskedelmi ügyekben két százalékban állapítják meg a Banca Nationala kamatlába fölött.

Abban az esetben, ha az adósnak olyan kamatot kell fizetnie, amelyet szerződésben nem állapítottak meg, a törvényes kamatot köteles fizetni. Azt az adóst, aki elkésve fizeti meg az esedékes részleteket vagy kamatokat és kötelezettségeinek nem tesz eleget, arra lehet kötelezni, hogy a késedelmi kamatokon kívül külön kártérítést is fizessen. A megegyezéses évi kamat semmilyen esetben sem lehet magasabb, mint négy százalék a Banca Nationala visszleszámitolási kamatlába fölött. A kamatot egyébként vidékenként maximálni lehet majd egy külön e célra alkotott bizottság véleményezése alapján. A pénzügyminiszternek ki kell függeszteni azokat a táblázatokat, amelyek feltüntetik, hogy milyen büntetésben részesültek azok, akik a kamatokra vonatkozó intézkedéseket megszegték. A büntetés 10 ezer és 50 ezer lei között mozog.

A kamat összegébe az összes költségek is értendő.

Azt, aki rejtett úton magasabb kamatot szed, a pénzbüntetésen kívül 2 hótól 2 évig terjedő fogházzal sújtják. A kamat legfeljebb hat hónapra hajtható be előre.

A Banca Nationala május 5-iki hatállyal 4

és félről 3 és fél százalékra szállította le a visszleszámitolási kamatlábat, míg a lombard-hitelek visszleszámitolási kamatlábat 5 százalékról 4 és fél százalékra szállította le.

Ugyancsak a Monitorul Oficial csütörtöki számban jelenik meg az a rendelet-törvény, amelynek értelmében

hatályon kívül helyezik a kényszeregyezéssel szemben szóló törvényt.

Igy tehát az 1930. június 4-ikén megszavazott törvény hatályát veszti a következő feltételekkel:

Érvényben maradnak mindazok a kényszeregyezések, amelyeket a jelen rendelet-törvény megjelenéséig jóváhagytak. Érvényben maradnak a már elvett jóváhagyott, de a hitelezők által még nem szavazott kényszeregyezések is abban az esetben, ha az érdekelt felek tiz napon belül a törvényszéken írásbeli kötelezettséget vállalnak arra, hogy legkevesebb hatvan százalékot fizetnek három év alatt, negyedévi részletekben. A már jóváhagyott kényszeregyezések esetében sem adhatók a fizetésre újabb határidők.

Ujból érvénybe lép a regáti kereskedelmi törvény 843. és 844. szakasza, amely a moratóriumról és a csőd utáni kényszeregyezésről intézkedik.

Ezeket a szakaszokat annakidején a kényszeregyezési törvény helyezte hatályon kívül. Az említett szakaszok intézkedéseit az egész országra vonatkozóan életbe léptetik. A hitelezők összehívására vonatkozó intézkedést továbbra is alkalmazzák az 1934. április 7-iki konverziós törvény 50. szakaszában előírt esetekben.

Mussolini közvetít Berlin és Prága között

Páris. A Figaro római jelentése szerint Mussolini miniszterelnök ajánlatot tesz Hitler birodalmi vezérnek, hogy elvállalja a döntő szerepet Prága és Berlin között a szudetanémetek követelése tárgyában. A Ducenek az az álláspontja, hogy Prágának el kell menni az engedékenység végső határáig és ebben a véleményében megerősíti őt Halifax lord, angol külügyminiszter állásfoglalása, aki a Figaro szerint nyíltan megmondta a londoni csehszlovák követnek, hogy nem tartja kielé-

gítőnek a prágai kormány engedményeit, amelyeket a francia és angol kormányokhoz intézett emlékiratában foglalt össze.

Római jelentés szerint Hitler a Ducenél tett látogatása alkalmával egy Zeiss observatorium be rendezését ajándékozott a miniszterelnöknek, azonkívül átnyújtotta a miniszterelnök németországi látogatásáról készült képsorozatát és az olimpiászról készült film egy másolatát.

Román — jugoszláv — magyar mezőgazdasági együttműködést javasol Eckhardt Tibor

A jugoszláv — magyar közeledésről nyilatkozott egy jugoszláv egyetemi tanár

Belgrád. A Vreme című lap közli Eckhardt Tibornak, a magyar kisközpárt elnökének intervjúját, amelyben arra szólítja fel Jugoszláviát és Romániát, hogy alakítsanak közös gazdasági tanácsot és állapítsák meg közösen a mezőgazdasági termékek exportjának feltételeit. (Rador.)

Szabadka. Dr. Ivics Alexa, egyetemi tanár, aki több ízben adta tanújelét a jugoszláv — magyar közeledés iránti szimpátiájának a szabadkai Hirlap munkatársa előtt a Vremeben legutóbb megjelent, magyarországi politikusoktól származó nyilatkozatokra vonatkozólag a következő kijelentéseket tette:

— Élénk érdeklődéssel olvastam a magyar vezető politikusoknak, Darányi magyar miniszter-

elnöknek és Kánya Kálmán külügyminiszternek nyilatkozatát, amelyek a jugoszláv társadalomban nagy visszhangra találtak. A magyar kisebbség helyzetének enyhítése egészen természetes kívánsága Kánya magyar külügyminiszternek, ami egyben a közeledés halaszthatatlan következménye. A jugoszláviai magyarság nagybárá földműveléssel foglalkozik és a magyar parasztság isten áldását jelenti mindazokban az országokban, ahol él. Ez a békés, jólelkű és tisztességes nép nagy szeretettel és hozzáértéssel műveli a földjét és ezzel az ország közössége számára hozzájárulást jelent. Nemcsak a közeledés érdekében, hanem Jugoszlávia jól felfogott érdekeire is fontos, hogy az itteni magyarság követeléseinek eleget tegyenek.

Csütörtökön kezdik meg Budapesten a zsidó-javaslat képviselőházi tárgyalását

Budapest. A magyar képviselőház ma délelőtti ülésén a sajtórendészeti javaslatot általánosságban elfogadták. Csütörtökön már a zsidó javaslat kerül tárgyalásra, amelynek első szónoka Rassay

Károly lesz, aki a javaslat ellen beszél majd, míg utána a javaslat mellett Eckhardt Tibor fog felszólalni. Eddig huszonnyolcan iratkoztak fel ebben a vitában és így egészen könnyen lehetséges, hogy

ennek a javaslatnak a tárgyalása a jövőhétig is elhúzódhat.

Szell József dr. magyar belügyminiszter a felsőházban kijelentette az újságíróknak, hogy a Szálasi-ügyben megvizsgálja a beteresztett adatokat és azután fog nyilatkozni a kérdésről. A vizsgálat Szálasi származási és állampolgársági okmányaira fog vonatkozni.

A magyar frontarcosok rendkívül nagyarányú tüntetésre készülnek május 15-én. A frontarcosok szövetsége tegnap este értekezletet tartott, amelyről kiáltványt bocsájtott ki, amely impozáns tüntetésre hívja össze az ország összes frontarcosait. A disztáborozáson, amelyet a Vigadóban és annak környékén rendeznek, előreláthatólag 50—60 ezer ember vesz részt. Gróf Takács Tolvay József, a frontarcosok elnöke kijelentette, hogy a tábor hatalmas tüntetés lesz, hogy Magyarországon csak egy zászló legyen: az alkotmányos Magyarország és egy vezér: Horthy Miklós kormányzó lehetséges.

A teljesen felgyógyult Purgly László

ma gépkocsival aradmegyei birtokára érkezik

Purgly László földbirtokos, az ágostai evangélikus egyház Ardeal-erdélyi világi főgondnoka az elmúlt télen elszenvedett balesetéből teljesen felépült és — mint megbízható helyről értesülünk, — ma, csütörtökön hazaérkezik Sofronea—sofronyai kuriájába.

Purgly László, mint emlékeztetés, január 24-én Budapesten a jégpályán korcsolyázás közben igen súlyos balesetet szenvedett. Olyan szerencsétlenül csuszott el a jégen, hogy jobb lábát nyílt törés érte. A súlyosan megsérült aradmegyei földbirtokost a Park-szanatóriumba szállították, ahol csak hosszú ápolás után sikerült a nagybeteget meggyógyítani, mert a nagybeteg állapotában bonyodalmak állottak elő. Az igen gondos és szakszerű ápolás azonban végül is teljes eredménnyel járt, mert Purgly László a múlt hó 26-án elhagyta a Park-szanatóriumot, ahonnan a Margit-rakparton levő lakására szállították. Budapesti lakásán továbbra is gondos ápolásban részesült, míg most megengedték orvosai, hogy haza jöjjön.

Purgly László gépkocsival teszi meg az utat Budapestről aradmegyei kuriájáig, mert orvosai nem merték a még mindig két bottal járó lábadozót a vonatra való fel és leszállás kockázatának kitenni.

A jó hír előreláthatólag nagy örömet fog kelteni Aradon és a megyében Purgly László tisztelői és jóbarátai között. Az előkelő földbirtokost számosan fogják felkeresni Sofronea—Sofronyán. Mint értesülünk, Frint Lajos evangélikus superintendens, a Purgly László világi vezetése alatt álló egyházkerület főpapja magas kora ellenére is ellátogat Purgly László Sofronea—sofronyai kuriájába, hogy a világi főgondnokot, akihez több évtizedes bensős barátság fűzi, súlyos balesetéből való teljes felgyógyulása alkalmából személyesen üdvözölhesse.

Meghalt Ossietzky, a Nobel-díjas német író

Berlinből jelentik: Ossietzky Károly a világhírű Nobel-díjas író agyhártyagyulladás következtében ma az egyik berlini klinikán meghalt.

Tárgyalások a frank árfolyamáról

Párisból jelentik: A pénzügyi helyzet váratlanul súlyosra fordult. A délelőtti órákban rendkívüli minisztertanács volt, amelyen a frank árfolyamessége következtében szükségessé váló intézkedéseket továbbá a honvédelmi kölcsön kibocsájtásának kérdését beszélték meg. A rendkívüli minisztertanács híre a tőzsdén nagy nyugtalanságot idézett elő. Az angol font 165.05-ről ugrásszerűen 169.75-re emelkedett. A tőzsdén egyébként azt beszéltek, hogy a hármass pénzügyi egyezményhez pótegyezményt csatolnak és hogy a frank értékének leszállítását vették tervbe. Jól értesültek szerint a kormány tagjai között ellentétek vannak a pénzügyi politikát illetően.